

కార్మిక లోకం

సి. ఐ. టి. యు ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ మాసపత్రిక

సంపుటి : 11 • జనవరి 1985 • వెల : 75 పైసలు • సంచిక - 1

పార్లమెంటు ఎన్నికలు

“అనలుడు, భాస్కరుండును, సుధాంశువు యధ్వర
సంప్రవర్తకుల్

వినుమునరేంద్ర, ఈ క్రతువు విష్ణుమయంబిది నిర్వహించిర
ర్జునుడును కర్ణుడున్ సమర రూపమునన్ ... ..”

అటువంటి మహా భారత సంగ్రామం 1984 నవంబరునాలో పార్లమెంటు ఎన్నికలలో తిరిగి జరిగింది. ఇందిరా కాంగ్రెసు కనీ విని ఎరుగని విజయాన్ని పొందింది. 49.17 శాతం ఓట్లు సంపాదించి 81 శాతం సీట్లను సంపాదించింది. ఇంతవరకు జరిగిన ఎన్నికలలో ఇవి రెండూ రికార్డులే. మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్, హర్యానాలో మొత్తం సీట్లను గెల్చుకోగా అతిపెద్దదైన యు. పి., బీహారు రాష్ట్రాలలో 138 స్థానాలకు 131 స్థానాలను కాంగ్రెస్ గెల్చుకొన్నది. కేరళలో 13 సీట్లకు పోటీచేసి అన్నిటినీ గెల్చుకున్నది.

ఈ మహా ప్రభంజనాన్ని తట్టుకుని నిలబడ్డవి ఆంధ్రప్రదేశ్, త్రిపుర, కొంతవరకు పశ్చిమ బెంగాలు, కాశ్మీరు రాష్ట్రాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎన్నికలు జరిగిన 40 స్థానాలలో తెలుగుదేశం పార్టీ 28 మార్క్సిస్టుపార్టీ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ, జనతా, కాంగ్రెస్ (యన్), బి. జె. పి లు తలా ఒక స్థానాన్ని గెల్చుకున్నవి. కాంగ్రెస్ దక్కినవి రి మాత్రమే. మజ్లిస్ ఒకటి గెల్చుకున్నది. త్రిపురలో రెండు స్థానాలనూ మార్క్సిస్టుపార్టీ గెల్చుకోగా, కాశ్మీరులో 3 స్థానాలను నేషనల్ కాన్ఫరెన్సు (ఫరూక్) గెల్చుకున్నది. పశ్చిమ బెంగాలులో 42 సీట్లలో మార్క్సిస్టు పార్టీకి 18, సి. పి. ఐ., ఆర్.యస్.పి. లకు చెరి మూడు, ఫార్వర్డు బ్లాకుకు 2, మొత్తం 26 స్థానాలు వామపక్ష సంఘటనకు రాగా, తోగడ 4 స్థానాలేగల కాంగ్రెస్ ఇప్పుడు 16 స్థానాలను సంపాదించుకున్నది.

కాంగ్రెస్ తామే ప్రత్యామ్నాయమని చెప్పుకుంటూ తమలో తాము సంఘర్షణ పడిన బూర్జువా ప్రతిపక్షాలన్నీ చిత్తుచిత్తుగా ఓడి పోయినవి. 221 స్థానాలకు పోటీచేసిన బి. జె. పి. కి ఆంధ్రలో 1, మహారాష్ట్రలో 1 మాత్రమే వచ్చి 219 స్థానాలలో ఓడిపోయింది. జనతా 205 స్థానాలకు పోటీచేసి దేశం మొత్తంమీద 10 స్థానాలను మాత్రమే సంపాదించుకొన్నది. ఇక డి. యం. కె. పి. 166

స్థానాలకు పోటీచేసి 3 స్థానాలను మాత్రమే గెల్చుకోగలిగింది. ఆ పార్టీలో అతిరథ మహారధులందరూ - ఒక్క చౌదరి చరణ్ సింగ్ మినహా - ఓడిపోయారు.

ఖమ్మం సీటులో సి. ఐ. టి. యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ అధ్యక్షుడు క్లామేడ్ పూ సత్యనారాయణ మార్క్సిస్టుపార్టీ అభ్యర్థిగా పోటీచేశారు. వారికి వ్యతిరేకంగా కాంగ్రెస్ అభ్యర్థిగా శ్రీ జలగం వెంగళరావు పోటీచేశారు. శ్రీ వెంగళరావు రాక్షస పాలన ప్రజలకింకా గుర్తువున్నది. అటువంటి అభ్యర్థిని ఓడించటానికిగాను మార్క్సిస్టుపార్టీ అభ్యర్థిని బలపర్చుటకు బదులు సి. పి. ఐ. రాష్ట్ర కార్యదర్శి గిరిప్రసాద్ గారిని పోటీకి పెట్టారు. ఫలితం మిత్రపక్షాల ఓట్లు చీలటం, కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి గెల్చటం జరిగింది. తెలుగుదేశం జిల్లా పార్టీ సహాయం లేనిచో కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థికి డిపాజిట్ కూడా బహుశా దక్కివుండేదికాదు. ఈ పార్టీ ఈ వైఖరి రాష్ట్రంలో వామపక్ష, ప్రజాతంత్ర శక్తుల ఐక్యతకు తీవ్రవాహతం కల్పించినది.

ఈ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ ఇంతటి ఘనవిజయాలకు కారణ మేమిటి? బి. జె. పి., డి. యం. కె. పి., జనతాపార్టీ ఈ విధంగా తుడిచిపెట్టుకుపోవటానికి కారణమేమిటి? పశ్చిమబెంగాలు, కేరళ రాష్ట్రాలలో మార్క్సిస్టుపార్టీ తీవ్ర నష్టాలకు గురికావటమెందుకు? ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తెలుగుదేశం పార్టీ గణనీయమైన విజయాన్ని సాధించింది ఎందువల్ల? ఈ ప్రశ్నలన్నీటికి సరైన, వాస్తవమైన, శాస్త్రీయమైన సమాధానాలు కావలసివున్నది. ఆయా పార్టీలు ఆత్మ విమర్శన గావించుకోవలసిన అగత్యం వున్నది.

స్పష్టంగా కన్పడేకారణం ఒకటి వున్నది. ఖలిస్థాన్ వేర్పాటు వాదులు అతిదుర్మార్గంగా శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీని హత్య గావించారు. ఆమె దేశ సంరక్షణ, సమగ్రతకు నిలబడి ఆత్మార్పణ గావించబడిన వ్యక్తిగా భావించి ప్రజలు ఆమెపై విపరీతమైన సానుభూతిని కన్పర్చారు. దేశ సమగ్రత, సంరక్షణ సమస్యలు ప్రస్ఫుటంగా ముందుకువచ్చి ప్రజల ఇతర నిత్య జీవితసమస్యలు - ధరలు, నీరు, ద్యోగం, దరిద్రులసంఖ్య పెరగటం, రుణభారం మున్నగునవి - వెనుకబడినవి. ఇందిరా కాంగ్రెసు అనుసరించే విధానాల

ఫలితంగా ఏ విధంగా దేశ సమగ్రతకు భంగం కలుగుతున్నదో కూడా ప్రజలు మర్చిపోయి దేశ సమగ్రతకై నిలబడి ప్రాణాఁర్పించిన వ్యక్తిగా శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీపై అభిమానాన్ని పెంచుకొనటాన్ని ఇందిరా కాంగ్రెసు చాకచక్యంగా ఎన్నికలలో ఉపయోగించుకొన్నది. ఇందిరాగాంధీ హత్యా దృశ్యాలను ప్రదర్శించుతూ, ఆమె అంత్యక్రియలను టి. వి. ద్వారా, రేడియోలద్వారా విస్తృతంగా చూపటం, ఆమె కటాటలను పట్టణాలు, పల్లెలలోనూ అంతటా నెలకొల్పటం, ఈ ప్రచారానికి రేడియో టి. వి. లను ఉపయోగించటం జరిగింది.

బూర్జువా ప్రతిపక్ష పార్టీలైన లోక్ దళ్, జనతా, బి. జె. పి., డి. యన్. పి. మున్నగునవన్నీ తమ రాజకీయ దివాళాకోరుతనాన్ని బైటపెట్టినవి. బి. జె. పి. తో జనతా పార్టీ చేరి బహిరంగంగా అస్సాం వేర్పాటువాదులకు మద్దతునిస్తూ రావటం, ప్రజలను మత ప్రాతిపదికపై చీల్చజూస్తూ వుండటం, సామాజ్యవాదులనుండి దేశ స్వాతంత్ర్యానికి, సమగ్రతకూ కల్గే తీవ్ర ప్రమాదాన్ని గుర్తించక పోవటం, ఈ పార్టీల్లో కొందరు ప్రముఖ నాయకులు పాకిస్తాన్ మిలిటరీ సాయంత్ర్యానికి మంచి కితాబునిస్తూ ఆ దేశం అమెరికా యుద్ధవ్యూహంలో ఏ విధంగా ఒక పాచికగా, ఆయుధంగా ఉపయోగించబడుతూ వున్నదో గుర్తించకపోవటం ఈ రాజకీయ దివాళాకోరు తనానికి నిదర్శనం. దేశం అనుసరించే అలీన విధానాన్ని నిశితంగా విమర్శిస్తూ, కొన్ని సందర్భాలలో వ్యతిరేకిస్తూ వుండటాన్ని కూడా ప్రజలు గమనించకపోలేదు.

పదవీకాండ, అధికార వ్యామోహం ఈ బూర్జువా ప్రతిపక్ష పార్టీలలోకూడా ఎంత హెచ్చుగా వున్నవో ఈ ఎన్నికలు రుజువు చేసినవి. కలకత్తా సదస్సులో ప్రతిపక్ష పార్టీలు అంగీకరించిన కార్యక్రమం వీరి దృష్టిలోగాని, ఆచరణలోగాని ఒక పవిత్రతాయాన్ని వెల్లడించడం మినహా మరేమీ కాదు స్టీల్ డగ్గర పేచీలు పడి ద్విముఖ త్రిముఖ, చతుర్ముఖ పోటీలకు దిగారు. కాబట్టి ప్రజలు ఈ పార్టీలలో దేనినీ నిజమైన ప్రత్యామ్నాయంగా గుర్తించలేదు ఏ పార్టీ కూడా అధికారంలోకి రాగలుగుతుందని నమ్మలేదు. స్థిరమైన కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని నేనొక్కదానినే ఏర్పర్చగలనన్న కాంగీ నినాదంముందు స్టీల్ డగ్గరనే కొట్లాడుకొంటున్న పార్టీలు సంకీర్ణ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పర్చి ఏమి పరిపాలించగలవు అన్న సందేహం ప్రజలలో కలిగింది.

మన దేశంలో తమది పెద్ద కమ్యూనిస్టు పార్టీ అనీ మార్క్సిస్టు పార్టీని ప్రాంతీయ పార్టీ అని గప్పాలు కొట్టిన భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ స్వరూపం కూడా ఈ ఎన్నికలలో బయడపడింది. మార్క్సిస్టు పార్టీ 59 స్థానాలకు పోటీచేసి 4 రాష్ట్రాలలో 22 సీట్లు, 1,38,23,578 ఓట్లు [దేశం మొత్తం పోలైన ఓట్లలో 5.98 శాతం] సంపాదించుకొనగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ 59 సీట్లలో పోటీ చేసి 3 రాష్ట్రాలలో 6 సీట్లు, 61,15,637 ఓట్లు [దేశంలో పోలైన ఓట్లలో 2.64 శాతం] సంపాదించుకున్నది. దేశ వ్యాపిత పార్టీ ఏదో, ప్రాంతీయ పార్టీ ఏదో ఇందువల్ల తెలుస్తూనే వున్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కాంగీ దిమ్మతిరిగే దెబ్బ తినడానికి, తెలుగు దేశం ఒక్కటే 65 శాతం సీట్లు, మిత్రపక్షా లన్నింటితో కలిసి 80 శాతం సీట్లు సంపాదించు కొనడానికి కారణం మిత్రపక్షాలన్నిటికీ మధ్య సీట్ల పంపిణీలో అంగీకారం కుదరడం (ఒక్క ఖమ్మం సీటు మినహా). దీనికి తోడు కాంగీ అవలంబించిన ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక విధానం, అఖండమైన మెజారిటీతో గెల్చి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేసిన తెలుగుదేశం పార్టీలో ఫిరాయింపులను ప్రోత్సహించి, ఫిరాయింపుదార్లు పోయినా మిత్రపక్షాల తోడ్పాటుతో మెజారిటీ గల శ్రీ రామారావు ప్రభుత్వాన్ని బర్తరఫ్ చేసి ఫిరాయింపుదార్లతో నాదెండ్ల ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పర్చటం, అందుకు వ్యతిరేకంగా తాము జయప్రదంగా సాగించిన పోరాటం-ఇవన్నీ ప్రజల మనస్సులలో ఇంకా మెదులుతూనే వున్నవి. 35 ఏండ్లకుపైగా రాష్ట్రాన్ని పాలించిన కాంగీ దుష్టవిధానాలను ఇంకా విస్మరించలేదు. ఈ రాజకీయ కారణాలకుతోడు శ్రీ యన్. టి. రామారావు సమ్మోహన శక్తి, రు. 2-00కు కిలోబియ్యం ఇప్పించటం, మధ్యాహ్న భోజన పథకం, వంశపారంపర్యంగా వున్న గ్రామోద్యోగుల వ్యవస్థను పూర్తిగా రద్దు గావించటం, పేదలందరికీ జనతా చీరలు సగంరేటుకు అమ్మించటం లాంటి పథకాలతో రామారావు ప్రభుత్వంపై ప్రజలకేర్పడ సదభిప్రాయం ఈ అఖండ విజయానికి తోడ్పడినది.

ఈ ఎన్నికలలో కొన్ని బలహీనతలు కూడా కనిపించినవి. రిటైర్ మెంటు సమస్య ఇంకా అపరిష్కృతంగా వుండటంవల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగులలో అధిక సంఖ్యాకులు తెలుగుదేశంకు వ్యతిరేకంగా పాజేషారు. ముస్లిము, హరిజనులలో అధిక సంఖ్యాకులు కూడా తెలుగుదేశానికి వ్యతిరేకంగా కాంగ్రెసులో చేరారు. ఈ బలహీనతలను చక్కదిద్దుకొనవలసిన అవసరం వున్నది. ★

కార్మికుల ఇళ్ళకు పట్టాలివ్వాలి

పాణ్యం సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీ కార్మికులు దగ్గరలోవున్న గ్రామపంచాయితీ ప్రాంతంలో 1985 నుండి గ్రామ పంచాయితీ అజమా యిషీలోవున్న 7.50 ఎకరాల స్థలములో గుడి సెలు వేసుకొని నివసిస్తున్నారు. ఇంటిపన్నులు చెల్లిస్తున్నారు. వారిని గెంటివేయాలని, పాణ్యం సిమెంట్ కంపెనీ మేనేజిమెంటు ఆస్థలం తమదని బెదిరిస్తున్నది. దీనిపై స్థానిక కార్మిక

నాయకుడు శ్రీ పి. సూర్యనారాయణ యువజనసంఘ కార్యదర్శి నాయకత్వాన జిల్లా కలెక్టరు వద్దకు 500 మంది గుడి సెవాసులతో ప్రదర్శన జరిపి మెమోరాండం యిచ్చారు.

కూలిరేట్లపై

టముకు వేయించాలి

వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనాల చట్టం గురించి గ్రామాలలో టముకు వేయించాలి

చాలని, ప్రభుత్వం తరపున కరపత్రాలు, వాల్ పోస్టర్లు వేయించాలని, కనీస వేతనాల అమలకు ప్రభుత్వ అధికారులు తగుచర్యలు తీసుకోవాలని జిల్లా కలెక్టరుకు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా వ్యవసాయ కార్మిక సంఘ నాయకులు శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణ, శ్రీ అన్నే వెంకటేశ్వరరావు, శ్రీ యాది రామారావులు విజ్ఞప్తి చేశారు.

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

[illegible]

రాష్ట్రంలోని పలు నూలు మిల్లుల్లో లాకౌట్లు, మూసివేతలు: వేలాది కార్మికులకు నిరుద్యోగం

ఐ.ఎల్.టి.డి కార్మికుల సమ్మె ప్రాంచీల మూసివేతకు ప్రభుత్వ అనుమతి నిరాకరణ

హైదరాబాద్ లోని డి. బి. ఆర్. మిల్లు మూసివేసిన ఫలితంగా కిరేలమంది కార్మికులు నెలల తరబడి నిరుద్యోగులుగా వున్నారు. వారు పలు విధాల ఆందోళన సాగిస్తున్నారు.

పెదకాకాని వద్దగల హే మ ల త టెక్స్ టైల్స్ కార్మికులు లా కౌ డ్ కు గురిచేయబడ్డారు. ప్రభుత్వం నిషేధించినప్పటికీ లాకౌట్ కొనసాగుతూనే వుంది. 800 మంది నిరుద్యోగులయ్యారు. నెల్లూరులోని స హ కార రంగంలోని స్పిన్నింగ్ మిల్ కూడా లాకౌట్ చేయబడింది. పని భారం ఆమోదించాలని, కార్మికుల తగ్గింపుకు ఆమోదించాలని, మేనేజి మెంటు కార్మి కు ల పై షరతులు విధించు చున్నది.

ఆదోనిలోని స్పిన్నింగ్ మిల్ కార్మికులకు కూడా యాజమాన్యం యిబ్బందులు కల్పించు చున్నది.

సత్తెనపల్లి శాతవాహన మిల్లు కార్మికుల సమ్మె రి వారాలుగా సాగుతోంది.

సహకార రంగంలోని సత్తెనపల్లి శాత వాహన నూలుమిల్లు కార్మికులు సమ్మె ప్రారం భించి ఐదు వారాలు గడచినా ఇంతవరకు వారి సమస్యలు పరిష్కరింపబడలేదు. తమ సమ్మె పరిష్కారం పట్ల ప్రభుత్వం, అధి కారులు చూపుతున్న నిర్లక్ష్య వైఖరిని కార్మి కులు తీవ్రంగా నిరసిస్తున్నారు.

గత నవంబరు 26వ తేదీన గుంటూరు డిప్యూటీ లేబర్ కమిషనర్ ముందు జరిగిన ప్రయత్నాలు విఫలం కాగా కార్మికులు అదే రోజు సమ్మెకు పూనుకున్నారు.

మిల్లుపని ప్రారంభించి రెండు సంవత్స రాలు దాటినా అందులో పని చేసే 800 మంది కార్మికులకు కన్సాలిడేటెడ్ పద్ధతిలో యాజమాన్యం తమ ఇష్టం వచ్చిన పద్ధతిలో అతి తక్కువ వేతనాలు యిస్తున్నారని కార్మి కులు చెబుతున్నారు. శాతవాహన మిల్లులో ఇప్పుడు ఇచ్చే వేతనాలు షల్లిక్, సహకార రంగంలోని ఏ మిల్లులో కూడా లేవని, ఆ

జీతాలతో పనిచేయటం సాధ్యం కావని కార్మి కులు చెబుతున్నారు.

ప్రభుత్వం నియమించిన జొ? కార్మికుల రెండవ వేతన కమిటీ రాష్ట్రంలోని అన్ని మిల్లులలోని కార్మికుల జీతాల తేడాను తగ్గిం చాలని సిఫార్సు చేస్తే, శాతవాహన మిల్లు యాజమాన్యం కనీస వే త నం రు. 416 మాత్రమే ఇస్తున్నది. ఇతర మిల్లులలో కనీస వేతనం నెలకు సుమారు రు. 780లు పొందు తున్నారు.

800 మంది కార్మికుల కుటుంబాలు అర్థా కలితో అలమటిస్తున్నాయి. పైగా నవంబరు నెల జీతం కూడా బట్టాడా కాకుండా యాజ మాన్యం వద్దనే ఉన్నది. సమ్మెను వెంటనే పరిష్కారం చేయాలని కార్మికులు కోరు తున్నారు.

రాజమండ్రి కో - ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగ్ మిల్లులో యాజమాన్యం లాకౌట్ ప్రకటించ డాన్ని సి. ఐ. టి. యు. అనుబంధ సంస్థ వర్కర్స్ యూనియన్ కార్యవర్గం తీవ్రంగా ఖండించింది.

మిల్లు చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ పైన, ఇతర అధి కారులపైన ఇటీవల ఒక ముఠా సాగించిన అరాచక చర్యలను యూనియన్ నిరసించింది. ఇటువంటి అవాంఛనీయ ఘటనలను నివా రించుటలో విఫలమైన యాజమాన్యం అక్ర మంగా మిల్లును లాకౌట్ చేయడం అన్యాయ మని పేర్కొంది. కార్మికుల న్యాయమైన స మ స్య ల ను పరిష్కరించుటలో జాప్యం చేయడం ద్వారా యాజమాన్యం ఇట్టి సంఘట నలను ప్రోత్సహించిందని విమర్శిస్తూ ప్రభు త్వం వెంటనే జోక్యం చేసుకొని లాకౌట్ ను ఎత్తివేసేటట్లు చూడాలని కార్యవర్గం విజ్ఞప్తి చేసింది.

కార్మికలోకం చందాలు

నెల్లూరు జిల్లా కొవూరు నుండి 50 సంవత్సరం చందాలతో ఏజన్సీ ఏర్పరచారు.

గుంటూరు, చిలకలూరిపేట, ఒంగోలు టంగుటూరు డిపోల మూసివేతలను నిరసిస్తూ ఐ.ఎల్.టి.డి. కార్మికులు నవంబరు 14 న సమ్మె చేశారు. ఈ సమ్మెలో పనిలో వున్న అనపర్తి కార్మికులు, ఉద్యోగులు మొత్తం గాను, రాజమండ్రి, గుంటూరు తదితర కేంద్రాలన్నింటా వున్న ఉద్యోగులు, కార్మి కులు కిరేలమంది సమ్మెలో పాల్గొన్నారు. అంతకు పూర్వం అక్టోబరు 5, 8 తేదీలలో గుంటూరు, ఒంగోలులలో జిల్లా కలెక్టర్ వద్దకు ప్రదర్శనలు చేశారు.

నవంబరు 14 న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రాంచీల మూసివేతకు అనుమతి నిరాకరిస్తూ జి.ఓ.లు యిచ్చింది; సీజనల్ పరిశ్రమ కావని నిర్వచిస్తూ వివాదాన్ని పారిశ్రామిక డ్రిబ్బు నల్కు నివేదించింది.

కంపెనీలోని కార్మిక సంఘాలు కి వర్కర్స్ ఫెడరేషన్, వర్కర్స్ యూనియన్, స్టాఫ్ అసోసియేషన్ యందు కొరకు ఆందోళన చేశాయి. గ్రాట్యుటీసిరాక రించమని కార్మికులకు పిలుపు ఇచ్చాయి. కార్మిక నాయకులు శ్రీ జి. ఎస్. బాలాజీదాస్, శ్రీ కొండగుంట వెంకటేశ్వర్లు, శ్రీ టి. బాపేశ్వర శర్మ, శ్రీ యస్. ఆంజనేయులు, శ్రీ ఆర్. ఎల్. నరసింహారావు, శ్రీ బి. లక్ష్మయ్య లేబర్ కమిషనర్ వద్ద చర్చల్లో పాల్గొన్నారు. ప్రభుత్వం యిచ్చిన జి.ఓ.లపై మేనేజిమెంటు హై కోర్టు లో రిట్ వేసింది.

లేబర్ కమిషనరు

కార్యాలయంలో

ఫిర్యాదుల విభాగం

లేబర్ కమిషనర్ కార్యాలయంలో (హైదరాబాద్) కార్మికులు, ఉద్యోగులు, వ్యవ సాయ కార్మికులు, యాజమాన్యాలు ఎదు ర్కొంటున్న సమస్యలను, ఇబ్బందులను తెలియజేసేందుకు ఒక ఫిర్యాదుల - ప్రశ్నా సంబంధాల విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. కార్మికులు సమస్యలను దృష్టికి తెచ్చేందుకు ప్రతి సోమవారం మధ్యాహ్నం లేబర్ కమిష నరును కలువవచ్చని తెలియజేశారు.

వివాదం కోర్టుకు నివేదించేందుకు ముందు కన్సిలియేషన్ జరిగి తీరాలా?

ఒకానొక పరిశ్రమలో యాజమాన్యానికి-కార్మికులకు వివాదం వస్తే అది చట్టబద్ధమైతే “పార్శిశామిక వివాదం” ఎప్పుడు జాతుంది అనే విషయం ఇదివరలో వివరించాము.

కోయంబత్తూరులోని రామకృష్ణా మిల్స్ మేనేజిమెంటు ఈ ఒక్క పాయింటుతో తన వాదాన్ని విరమించుకోలేదు.

పార్శిశామిక వివాదం తలెత్తినప్పుడు పార్శిశామిక వివాదాల చట్టం ప్రకారం ఆ వివాదాన్ని “కన్సిలియేషన్ అధికారి” చేపట్టాలి.

చట్టంలోని 12వ సెక్షన్ ఆ విధంగా పేర్కొన్నది.

నలుగురు కార్మికుల సస్పెన్షన్ విషయంలో కన్సిలియేషన్ జరిగింది. అది విఫలమైంది ఆ విషయం ప్రభుత్వానికి నివేదిక అందింది. ఆ తరువాతనే కార్మికులలో ముగ్గురిని డిస్మిస్ చేశారు. డిస్మిస్ విషయం 12వ సెక్షన్ ప్రకారం కన్సిలియేషన్ జరగలేదు. రిపోర్టు పంపలేదు. కాబట్టి డిస్మిస్ విషయంలో ప్రభుత్వం వివాదాన్ని కోర్టుకు నివేదించడం చట్టరీత్యా చెల్లదు.

ఇదీ యాజమాన్యం తీసుకున్న రెండవ వాదన.

పార్శిశామిక వివాదాల చట్టంలో ఏ వివాదాన్ని అయినా లేబర్ ట్రిబ్యూనల్ కు లేదా కోర్టుకు నివేదించే అధికారం ప్రభుత్వానికి వుంది. చట్టంలోని 10 వ సెక్షన్ ప్రకారం ప్రభుత్వానికి ఈ అధికారం సంక్రమించింది. అయితే కన్సిలియేషన్ జరిగి, నివేదిక అందిన తర్వాతే ఇలాంటి అధికారం చెలాయించే హక్కు ప్రభుత్వానికి సంక్రమిస్తుందా? అలాంటి నివేదిక లేకుండా గూడా ఆ పని చేయవచ్చా?...అనే అంశాలు యాజమాన్యం వాదన మూలంగా ముందుకు వచ్చాయి.

ఈ విషయం గతంలో గూడ మద్రాస్ హైకోర్టు దృష్టికి వచ్చింది. తీర్పు చెప్పబడింది. అయినా యాజమాన్యం తిరిగి అలాంటివాదనే ముందుకు తెచ్చింది. అందువల్ల హైకోర్టు

ఈ అంశంపై తాము ఇదివరలో యిచ్చిన తీర్పును ఉల్లేఖించింది.

పార్శిశామిక వివాదాల చట్టంలోని “10వ సెక్షన్ ప్రకారం ప్రభుత్వం తన అధికారాన్ని చలాయించేందుకు సెక్షన్ 12 క్రింద కన్సిలియేషన్ జరిగివుండడం, ప్రభుత్వం ముందు అందుకు సంబంధించిన నివేదిక వుండడం అన్ని సందర్భాలలోనూ అవసరం కాక పోవచ్చు. ఉనికిలో వున్న లేదా తలెత్తనున్న ఒక వివాదాన్ని కన్సిలియేషన్ చర్యలకు పూనుకోకుండానే 10వ సెక్షన్ ప్రకారం కోర్టుకు నివేదించడం సరియైనదే.”

“సెక్షన్ 10 (1) క్రింద ఆయా ప్రభుత్వాలు తమకు సంక్రమించిన అధికారాలను

లిగల్ నోట్సు

చలాయించేందుకు సెక్షన్ 12లో పేర్కొన్న పద్ధతి ముందు జరగవలసిన చర్య కాదనే విషయం ఇప్పుడు బాగానే స్పష్టమైంది. ప్రభుత్వానికి అధికారం సంక్రమింపజేసింది సెక్షన్ 12 (5) కాదు. సెక్షన్ 10 (1) ద్వారా ఈ అధికారం ఏర్పడింది కేవలం కన్సిలియేషన్ అధికారి నివేదిక మీదనే తన నిర్ణయానికి ప్రభుత్వం ఆధారపడ పనిలేదు. అందుకు సంబంధించిన ఇతర అంశాలను, పరిస్థితులను గూడా అది పరిగణనతోకి తీసుకొనవచ్చు. చట్టంలోని 10 (1) సెక్షన్ ను 12 (5) సెక్షన్ అదుపు చేయడం లేదు” అని కోర్టు పేర్కొంది.

“ఈ కేసు సందర్భంగా అసిస్టెంట్ కమిషనర్ ముందు సంప్రతింపులు, చర్చలు జరిగాయి. అయితే ఆయన చట్టంలోని అంశాల దృష్టితో కన్సిలియేషన్ క్రిమాన్ని నడిపి వుండకపోవచ్చు. ప్రభుత్వానికి నివేదిక పంపి వుండకపోవచ్చు. కాని సెక్షన్ 10 (1) క్రింద తన అధికారం చెలాయించేందుకు

సెక్షన్ 12 (4) క్రింద వచ్చే నివేదిక కోసం కాదుకొని వుండాలని సెక్షన్ 10 (1) స్పష్టం చేడలేదు. అంతేగాక సెక్షన్ 20 (2) (సి) ప్రకారం కన్సిలియేషన్ తతంగం జరుగుతుండగానే ఒక వివాదాన్ని కోర్టుకు నివేదించే అధికారం ప్రభుత్వానికి వుంది. అలా నివేదించగానే కన్సిలియేషన్ జరగడం, ఆ తరువాత నివేదిక పంపడం వంటి చట్టంలోని అంశాలకు కట్టుబడి వుండకపోయినంత మాత్రాన ప్రభుత్వ నివేదనా ఉత్తర్వు చెల్లక పోదు”

ఇందులోనూ విఫలమైన యాజమాన్యం మరొక వాదనను సహితం ముందుకు తెచ్చింది. చట్టరీత్యా ఒక వివాదం నివేదించేముందు ప్రభుత్వం ఆ విషయంలో పూర్తిగా ఆలోచించి నిర్ణయానికి రావాలి. వివాదంలోని పూర్వాపరాలన్నీ గమనించాలి.

అయితే ప్రభుత్వం ఈ కేసు విషయంలో తన మేధస్సును ఉపయోగించలేదు. డిస్మిస్ అయిన కార్మికులు ముగ్గురు మాత్రమే. కాని నలుగురు కార్మికులు డిస్మిస్ అయినట్లు ఉత్తర్వులో పేర్కొన్నారు. అంటే డిస్మిస్ కాని కార్మికుని విషయంగానూ కోర్టుకు నివేదించారు. వివాదంలోగల వివిధ అంశాలను ప్రభుత్వం ఖుణ్ణంగా పరిశీలించలేదని దీనిని బట్టి అర్థమవుతున్నది. పూర్తిగా ఆలోచించకుండా కేవలం యా 6 త్రిక వైఖరితో ఈ వివాదం నివేదించారు. తాను పూర్తిగా యోచించి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలని చట్టంలో వుంది. ఈ కేసులో ప్రభుత్వం అలా ఆలోచించలేదని స్పష్టమవుతున్నది. కనుక ఈ వివాదం చట్టరీత్యా నివేదించబడలేదు. కాబట్టి చట్టవిరుద్ధం. ఇదీ-యాజమాన్యం చేసిన మూడవ వాదన.

ఈ విషయంలో సుప్రీంకోర్టు 1953 లోనే ఒకతీర్పు చెప్పింది. దానినే మద్రాస్ హైకోర్టు తిరిగి ఉల్లేఖించింది.

“అయితే సెక్షన్ 10 (1) క్రింద ప్రభు

ప్రభుత్వానికి పూర్తి హక్కులున్నాయే

త్వము నివేదించడం పరిపాలనా సంబంధమైన చర్యమా? తమేననే విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. ఇలా తన బాధ్యతను నెరవేర్చడంలో ముందు చర్యగా ఒకానొక పార్టీ శామిక వివాదం వాస్తవంగా వున్నట్లు తాము అభిప్రాయం ఏర్పర్చుకోవాలి. కాని అలా ఏర్పర్చుకోవాలనే సత్యం ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్య పరిపాలనా సంబంధమైన చర్య స్వభావాన్ని మార్చదు. న్యాయ సంబంధమైన లేదా అర్థన్యాయ సంబంధమైన నిర్ణయాలకు వచ్చే సందర్భంలో లాగా పరిపాలనా సంబంధమైన నిర్ణయాలు చేసే సందర్భంలో, అలాంటి నిర్ణయం చేసేందుకు సరిపోయిన విషయం ప్రభుత్వం ముందువున్నదా అని నిశితంగా కోర్టులు ఆ వుత్తర్యులను పరిశీలించలేవు. అయితే లేబర్ కోర్టు తీర్పు వచ్చిన తరువాత నివేదించబడిన వివాదం, పార్టీ శామిక వివాదాల చట్టాన్ని అనుసరించి పార్టీ శామిక వివాదం కాదని ఏ పార్టీ అయినా వాదించవచ్చు. అందువల్ల ఈ వివాదంపై తీర్పుచెప్పే అధికారం ట్రిబ్యూనల్ కు లేదని గూడ వాదించవచ్చు. అంతేగాని పార్టీ శామిక వివాదాల చట్టాన్ని అనుసరించి ఒక వివాదం పార్టీ శామిక వివాదం అయిన తరువాత, అలాంటి వివాదపు వునికి, దానిని కోర్టులకు నివేదించడం అనేవి ఆయా సందర్భాలలో గల ప్రత్యేక పరిస్థితులను బట్టి నిర్ణయించే అధికారం పూర్తిగా ప్రభుత్వానిదే. అందువల్ల ఈ విషయాలపై అనుకూలమైన నిర్ణయాలకు వచ్చేందుకు ప్రభుత్వం ముందు తగినంత విషయం లేదనే తన అభిప్రాయం మూలంగా ఆ వివాదాన్ని కోర్టుకు నివేదించే అధికారం ప్రభుత్వానికి లేదని, అందువల్ల ఆ విషయందాని అధికార పరిధిలోకిరాదని కొట్టివేయడం కోర్టులకు తగని పని" అని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది.

అయితే ప్రభుత్వం ముందు తగినంత సమాచారం లేకుంటేనో, తనస్వంత ఆలోచనల ద్వారా అది తగు నిర్ణయానికి రాకపోతేనో కోర్టులు దానిని పరిశీలించవచ్చు.

ఈ సూత్రాల దృష్ట్యా ఈ కేసును కోర్టు పరిశీలించింది. నలుగురుకార్మికులను సస్పెండ్ చేశారు. వారిలో ముగ్గురినే డిస్మిస్ చేశారనే

విషయం వాస్తవమే. ఈ విషయమై యూనియన్ యిచ్చిన 21-4-81 న గల విజ్ఞప్తి యాజమాన్యానికి అందించబడింది. అందులో "విషయం" అన్న చోట నలుగురు కార్మికుల డిస్మిస్ అని వుంది. అందుకు యాజమాన్యం అభ్యంతరం చెప్పలేదు. డిస్మిస్ అయింది ముగ్గురేనని అప్పుడే వారు స్పష్టం చేసివుండవచ్చు. కాని అలా చేయలేదు. దీనిని బట్టి ఇరుపక్షాలకు వాస్తవంలో వివాదంలో ఇమిడివున్న విషయమేమిటో స్పష్టంగా తెలుసు. డిస్మిస్ ఉత్తర్యులు ఇచ్చింది యాజమాన్యం. ఈ రిట్ పిటిషన్ కు మద్దతుగా వేసిన అఫిడవిట్ లో సహితం ముగ్గురు డిస్మిస్ అవుతున్నట్లు నలుగురు డిస్మిస్ అవుతున్నట్లు విషయం ప్రత్యేకించి ఒక ఫిర్యాదుగా పేర్కొనలేదు అసిస్టెంట్ కమిషనర్ రిపోర్టు సస్పెన్షన్లకు సంబంధించిందే గనుక, ఆ అధికారి నుండి మరొక నివేదిక లేకుండా డిస్మిస్ అవుతున్న విషయం కోర్టుకు ప్రభుత్వం నివేదించింది. అలా నివేదించడం తప్పు అనేదే యాజమాన్యం వాదన.

అయితే ప్రభుత్వ ఉత్తర్యులో కొంత లోపం ఏదైనా వుంటే. ఆ పేరిట వుత్తర్యును అంతా రద్దుచేయడం అనవసరం. ఏ భాగమైతే ఎలాంటి ఆలోచనకూ రాని భాగాలను మాత్రం వదిలేసే అవకాశం వుంది. ప్రభుత్వం ముందు డిస్మిస్ అయిన ముగ్గురు కార్మికులకు సంబంధించిన విషయమంతా వుంది. నాల్గవ వారిది గూడా వుండడం పొరపాటు అనేది స్పష్టం అయితే ఈ పొరపాటు వెరుచేయడం వుంది. ప్రభుత్వం వద్ద ఒక వివాదం వున్నదనో, తలెత్తగలదనో అభిప్రాయం ఏర్పర్చుకునేందుకు తగిన సమాచారం వుండాలి. సెక్షన్ 10 (1) క్రింద చర్యతీసుకొనేందుకు అవసరమైనది ఇదొక్కటే. న్యాయ, అర్థన్యాయ కార్యకలాపాలకు భిన్నమైన కార్యకలాపంగా అర్థంచేసుకునే రూపంలో ఈ సెక్షన్ క్రింద ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్య పరిపాలనా సంబంధమైనది మాత్రం.

అందువల్ల ముగ్గురు డిస్మిస్ అయిన కార్మికులకు సంబంధించినంత వరకు ఈ ఉత్తర్యు నిలుస్తుంది. ఉత్తర్యులో ఇప్పటిలాగా

ఏదైనా లోపముంటే రెండుపార్టీల వాదనలు, ఇతర పరిస్థితులను దృష్టిలో వుంచుకొని ఇరు పక్షాల మధ్య వివాదముండే అంశాలను వేరు చేసి చూడాలి. వాటిని పరిష్కరించాలి.

ఒకానొక ప్రభుత్వ ఉత్తర్యులో అనేక అంశాలు పేర్కొనబడి అందులో కొన్ని చట్టరీత్యా చెల్లవని కోర్టు భావించినప్పుడు. అలాంటి చెల్లనిపాయింట్లపై ఎలాంటి తీర్పును చెప్పకుండా, సక్రమమైనవని తనకు తీర్పు చెప్పే అధికారం వుందని భావించిన పాయింట్లపై తీర్పు ఇవ్వాలి అని పాట్నా హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుతో హైకోర్టు ఏకీభవించింది.

పై తీర్పు రామకృష్ణా మిల్స్ [కోయంబత్తూర్] లిమిటెడ్ కు తమిళనాడు ప్రభుత్వం మొదలైన వారి మధ్య జరిగిన వివాదంలో ఇచ్చారు. ఈ తీర్పు 1984 II ఎల్-ఎల్-జె లో 259 పేజీ నుండి ప్రకటించారు.

విశాఖ ఎ. కె. కార్పొరేషన్

కార్మికుల విజయం

విశాఖపట్నం ఎ. కె. కార్పొరేషన్ కార్మికులు మొక్కవోని దీక్షతో 142 రోజులు సమ్మెచేసి, ప్రధాన డిమాండ్లయిన 'సి. ఐ. టి. యు. యూనియన్ గుర్తింపు' ను వారు పోరాడి సాధించుకున్నారు.

యూనియన్ గుర్తింపు కోసం వారు సంఘటితంగా పోరాడినప్పుడు యాజమాన్యం ప్రశ్నలను మూసివేసి, కార్మికుల గృహాలపై దాడులు చేయించింది. సస్పెన్షన్, డిటెన్షన్ లతో పాటు, కార్మికులు సంఘటితంగా ధైర్యంతో నిలిచారని యాజమాన్యం సహించలేక బయట కార్మికులను లారీలలో తీసుకొని వచ్చి కంపెనీ పని ప్రారంభించడానికి ప్రయత్నిస్తే కార్మికులు ఇందుకు వ్యతిరేకంగా పోరాడారు. యాజమాన్య మెండి వైఖరిని ఖండిస్తూ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుకు సి.ఐ.టి.యు. కార్యదర్శి శ్రీ నందూరి ప్రసాదరావు, యూనియన్ అధ్యక్షులు శ్రీ సి. హెచ్. నర్సింగరావు పరిస్థితిని వివరించి జోక్యం కల్పించుకోమని విజ్ఞప్తి చేశారు.

నాగరికతా ప్రసాదం - "శబ్ద కాలుష్యము"

—డా॥ వి. బ్రహ్మ రెడ్డి

మనమిప్పుడు చూస్తున్న నాగరికతా ప్రపంచంలో చూపుదిద్దుకొనక ముందుకూడా శబ్దాలు ఉండేవి. అవి "కాలుష్యము" స్థాయికి చేరలేదు కాబట్టి బ్రతికిపోయాము. శబ్దాన్ని 'డెసిబెల్స్' అనే కొలమానంతో కొలుస్తారు. ఆ శబ్దము "80" డెసిబెల్స్ కంటే తక్కువంటే ఏదోరకంగా భరించవచ్చు. అంతకు మించితే ఏమీ జరగదు. కాని చెవులు వినడం మానేసి సెలవు తీసుకుంటాయి. ఎంచక్కా చెవిటివారిగా జీవించవచ్చు గదా !

శబ్దకాలుష్యం ఎక్కడుంది ?

సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ, కాగితం మిల్లు, టెక్స్ టైల్ మిల్లు, ఆటోమోటైల్ ఫ్యాక్టరీ, ఆఖరికి వడ్లమర, పిండిమర - ఏదయినా తీసుకోండి. 90 నుంచి 160 డెసిబెల్స్ శబ్దము చేస్తాయి. బజార్లలో తిరిగే మనిషి ఒక్కసారి యంత్రాలు గావుకేలు పెట్టే ఫ్యాక్టరీలో అడుగుపెడితే అర్థమవుతుంది - యిక్కడే కార్మికులు రోజుకు ఎనిమిది గంటల చొప్పున యంత్ర భూతముల కోరలు ఎలా తోముతున్నారోగదా అనేది.

అక్కడ ఎవరితోనయినా మాట్లాడాలంటే గొంతు ఎంత పెంచాలో అనేకమందికి అనుభవమే. అలా గొంతు పెంచటం అలవాటుగా మారిన ఒక మిత్రుడు తనకు తెలియకుండానే ఫ్యాక్టరీలోనేగాక ఇంటిదగ్గర కూడా "చెవిటి వారితో మాట్లాడినట్లు, పెంకు లెగిరిపోయేట్లు మాట్లాడేవాడు (అరిచేవాడు). ఇతను తను ప్రేమించే అమ్మాయి దగ్గరకెళ్ళి "నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను" అని ఆ మోతాదులో మాట్లాడితే, ఆ అమ్మాయి దడుచుకొని బ్రతికున్నంతకాలం అతనికి కన్పించకుండా పారిపోయే ప్రమాదముంది.

రవాణా సాధనాలు

"అరవ"కుండా ప్రయాణంచేసే రవాణా సాధనమే లేదు ప్రపంచంలో. మామూలు పరిస్థితుల్లో బస్సు 92 డెసిబెల్స్, లారీ 94 డెసిబెల్స్, ఆటో 90, కారు 89, స్కూటరు 87, మోటారుసైకిల్ 92 డెసిబెల్స్ లో గలాభా చేస్తాయి. రోడ్డుమీద ఒకటో రెండో

కాదుకదా ప్రయాణం చేసేది. వందలాది వాహనాలు శక్తికొలదీ శబ్దం చేస్తుంటాయి కదా ! అందులో వయసు ముదిరి సైలెన్సరు కూడా పోయిన బండలయితే 150-200 డెసిబెల్స్ తో శబ్దం చేస్తాయి. ముసలి బండ సంగతి యిలా చెప్పే అర్థంకాదు. ఒక్కసారి విని ఆనందించాల్సిందే ! ఆ బండి వెంటబడి, పట్టుకుని తన్నాలనేంత మండుకొస్తుంది. బయట నిలబడి వినే మనకే యిలా వుంటే, నడిపే కార్మికుడి సంగతేమిటి ? అలవాటు పడిపోయింటాడు పాపం !

ఇక కొన్ని అఘోసులున్నాయి

టెలిఫోన్లు, టైపు రైటర్లు, టెలీఫింటర్లు అన్నీ యధాశక్తి శబ్దాన్ని సృష్టిస్తాయి. ఇవి మామూలుగా 70 - 90 డెసిబెల్స్ శబ్దం చేస్తాయి. వీటితో సహజీవనం చేసే వాళ్ళు గొంతు పెంచి మాట్లాడటమనే అలవాటుకు బలి కావాల్సి వస్తుంది.

వృత్తి రుగ్మతలు-17

ఇవిగాక సామాజిక కార్యకర్తలని ఉన్నాయి. ఒకటి ఆనందం ఇంకొకటికి ప్రాచీనం. సాయంత్రం 8 గంటలకు యింటి కొస్తే ప్రక్కనే టెంటుగట్టి వుంటుంది. గ్రాం ఫోన్ గొట్టం కట్టి వుంటుంది. ఆ రాత్రి నిన్ను చిత్రపథ చేయడానికి తయారన్న మాట. ఇవిగాక పెళ్ళిళ్ళు, మత కార్యకలాపాలు, నవరాత్రి ఉత్సవాలు వగైరాలు ఫ్యాక్టరీలకు తప్పించుకొని బయటపడితే ఇంటిదగ్గర దలిపేస్తాయి.

విమానాలు

గొవవచేయడంతో వీటికి అగతాంబులం యివ్వాలి. "వాట్" లో పదోవంతు చొప్పున రేడియో వాల్యూం పెంచితే 'కటెయ్యరా దాని గొంతును' అంటాము. అలాంటిది ఒక మామూలు డొక్కు విమానంగా 10 కిలో వాట్ల శక్తిగల్గిన శబ్దం చేస్తుంది. పోల్చి

చూసుకోవచ్చు. అందుకే విమానాశ్రయాలు ఊరి వెలుపల కట్టటమనే పని చేశారు. అయితే పెరిగే నగరాలు విమానాశ్రయాల్ని దిగమింగితే విమానాలు మనచెవుల్ని పిండేస్తాయి.

ఏమవుతుంది శబ్దకాలుష్యంతో

వెంటనే ఏమీ అయినట్లు కన్పించదు. కొద్ది గంటలు గడిచేటప్పటికి బాగా అలవాటు పడి నట్లనిపించి మన గొప్పతనానికి మనమే మురిసిపోతాము. మనం గుసగుసలాడినా అరమైలు విన్నదేట్లుగా మాట్లాడటం అలవాటువుతుంది. పోనీలే అని తాత్కాలికంగా సర్దుకొంటే ఆపైన ప్రతి ఒక్కడూ ఆ మోతాదులో మాట్లాడకపోతే నీకు విన్నదదు. ఇక నీవు చెవిటివారి సంఘంలో చేరటానికి తగిన అర్హత పొందావన్నమాటే. అప్పటికి ఆ ఫ్యాక్టరీలోంచి బయటపడి వేరే పని వెతుక్కొనకపోతే ఆపైన నీఅంత అదృష్టవంతుడిక వుండదు. ఎవడేం తిట్టినా నిర్వికారంగా చిరునవ్వు నవ్వొచ్చు.

మెయిన్ రోడ్డు ప్రక్కన ఇల్లుంటే - ఏదయినా ముఖ్యమైన విషయం చెప్పబోయేంతలో, రోడ్డు ప్రక్కన నిలబడి చిరకాల మిత్రుడు సడన్ గా కన్నడితే బాతాఫానీ మొదలెట్టబోయేంతలో "ముసలి లారీ" గావుకేలు పెట్టిండుకోండి ఎంతమంది దానిమీద కోపం రాకుండా అణచుకోగలరు ? నీ కోపం చూపించాలంటే ఆ లారీ చిక్కదు. ఆ కోపం తీర్చుకోటానికి దేన్నయినా ఒక్క గుడ్డు గుద్దితే నీ చేయి నొప్పిపెట్టాల్సిందే. భరించలేక ఎదురుగావున్న స్నేహితుణ్ణి వీపు చరిచావంటే, అతనిక బ్రతిపన్నంతలో నీకు కన్నడదు. ఇవేమీ చేయకుండా ఆ కోపాన్నంతా చిద్విలాసంగా అణచుకున్నావనుకో, దిగమింగబడిన కోపం రక్తపోటును పెంచుతుంది పొట్టలో అల్సర్ ను తయారుచేస్తుంది. మరేం చేయాలి? ఏం చేయాలో తోచక జుట్టు పీక్కుంటే, జుట్టు చేతిలోకి ఊడివస్తుంది.

పరిశ్రమలో శబ్దకాలుష్యం మూలంగా పనివాడి సామర్థ్యం తరిగిపోతుంది 'మెషిన్ ను

కట్టెయ్యమంటే సరిగ్గా విన్నదక “నిప్పె ట్టెయ్యమను”కునే ప్రమాదముంది.

రైలుకట్ట ప్రక్కన నీ యిల్లుంటే, అర్థ రాత్రి గాఢనిద్రపోయేటప్పుడు, ఇంటిప్రక్కన బొగ్గు ఇంజను ఆగి, ఆపుకోలేక అవిరి కక్కేసిందనుకోండి. ఉలిక్కిపడి నిద్రలేస్తారు. గుండె దడ పట్టుకుంటుంది. ఈ వ్యవహారం కొన్నాల్టికి అలవాటయి ఆపైన రైలుబండ్లు గొడవ చేయలేకపోతే నిద్ర పట్టకపోయే దేంజరుంది.

ఇవిగాక గుండె జబ్బులు, ఆహారనాశం, నరాలు, సంతానోత్పత్తి అవయవాలకు సంబంధించిన జబ్బులు సిద్ధంగా ఉన్నాయి. శబ్ద కాలుష్యం వలన రావటానికి.

ఒకసారి లండన్ నివాసులను సర్వేచేసి, “మీ జీవితంలో ముఖ్యంగా రావాల్సిన మార్చేమిటని కోరుకుంటున్నారన” అడిగితే “అర్థంటుగా రోడ్డుమీద పోయే వాహనాల గొంతు నొక్కేయండి” అని చెప్పార్చి. అదీ శబ్ద కాలుష్యం ప్రభావం మనిషిమీద.

పరిశ్రమల్లో పనిచేసే కార్మికుల్ని పరీక్ష చేసే ఒక కమిటీ ఒక ఆసక్తికరమైన విషయం చెప్పింది. “2000 సంవత్సరం వచ్చేనాటికి 10 సంవత్సరాల వయసుమించిన వారందరూ చక్కగా చెవిటివారవుతారు ఈ శబ్దకాలుష్యం అరికట్టబడకపోతే.” గొప్ప శుభవార్త కదా!

నివారణ ?

రోడ్లమీద : గొంతు చించుకొని అరిచే వయసు ముడిదిన, సైలెన్సర్లు పగులగొట్టు కొన్న బండలను రోడ్లమీద తిరగనీయరాదు. ఎయిర్ హారన్లు మ్రోగించటం అరికట్టాలి. డ్రైవర్ల, కండక్టర్ల చెవులు అప్పుడప్పుడూ పరీక్ష చేయాలి. రోడ్ల ప్రక్కన చెట్లు నాటితే (ఎవరు?) శబ్దాన్ని కొంతభాగం అవి పీచు కుంటాయి. మనల్ని రక్షిస్తాయి.

విమానాశ్రయాల్ని ఉన్నపశంగా నగరాలకు 10-15 మైళ్ళ దూరం విసిరేయాలి. వాటిచుట్టూ కొంతదూరం “నిషిద్ధప్రాంతం” అని ప్రకటించి యిళ్ళు కట్టుకోనీయరాదు. ఈపనయితే చేస్తారేమోగాని, యిళ్ళులేనివారికి సరయిన చోట్ల ప్రభుత్వం వారు యిళ్ళివ్వరు.

సమాజంలో : పెళ్ళిళ్ళు, సామాజిక కార్యక్రమాలు, మత ప్రచారాలు చేసుకోనీయండి.

పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచం

పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచంలో సంపూర్ణ నిరుద్యోగులు

ఇవి 14 దేశాల లెక్కలు. అవి అభివృద్ధి అయిన పెట్టుబడిదారీ దేశాలు. వాటిలో వివిధ సంవత్సరాలలో నిరుద్యోగం శాతం యిస్తున్నాం. ఇది జనాభాలో శాతంకాదు. పని చేయ గలవారిలో శాతం.

సోషలిస్టు దేశాలలో ఈ నిరుద్యోగం లేదు. ఎందువల్ల? ఆలోచించండి!

క్రింద ఇచ్చిన వివరాలు ఏ మాత్రం పనిలేని వారి వివరాలు. కొన్ని రోజులపాటు పనివుండే వారిని నిరుద్యోగులుగా చూపయ ఆ దేశాల్లో.

దేశం	1950		1970		1982	
	పురుషులు	స్త్రీలు	పురుషులు	స్త్రీలు	పురుషులు	స్త్రీలు
ఆస్ట్రీయా	2.2	2.4	1.1	1.9	2.8	4.6
బెల్జియం	5.2	4.2	1.6	2.3	తెలియదు	
కెనడా	3.9	2.4	5.5	5.8	11.0	10.8
ఫ్రాన్స్	1.3	2.1	1.4	4.2	5.6	11.8
ఇటలీ	8.0	11.0	3.7	9.4	6.0	14.7
జపాన్	1.2	1.5	1.2	1.0	2.4	2.3
స్పెయిన్	1.7	1.3	2.9	1.4	15.1	20.3
గ్రేట్ బ్రిటన్	1.3	1.0	2.9	0.9	12.7	7.1
నెదర్లాండ్స్	2.2	0.6	1.0	0.9	తెలియదు	
నార్వే	0.7	0.2	0.8	0.6	2.3	3.0
స్విడన్	తెలియదు		1.4	1.7	3.0	3.4
స్విట్జర్లాండ్	0.4	0.5	0.0	0.0	0.4	0.5
అమెరికా	5.0	5.7	4.2	5.9	9.7	9.4
పశ్చిమజర్మనీ	తెలియదు		0.5	0.6	6.0	7.7

కాని రాత్రి తొమ్మిది నుంచి ఉదయం 6 గంటలదాకా లౌడ్ స్పీకర్లు పెట్టవద్దనే విషయం అర్థమయ్యేట్లు చేయాలి.

పరిశ్రమల్లో : పాత మెషిన్లు మార్చాలి.

కీళ్ళు వదులుగా ఉన్న మెషిన్లకు వైద్యం చేయాలి. శబ్దం ఎక్కువ చేసే భాగాలను ప్రధాన పరిశ్రమకు దూరంగా ఏర్పాటు చేయాలి. అక్కడ పనిచేయాల్సిన పనివారికి చెవులకు “డిప్పలు” యిచ్చి రక్షించాలి. కార్మికులకు నిర్ణీత వ్యవధిలో చెవులు పరీక్ష చేయాలి. ఇవన్నీ చేయాల్సింది యజమానులు కాబట్టి, సహజంగానే వాళ్ళు వినరు కాబట్టి అలా వినని యజమానులను బలవంతంగా

పట్టుకొచ్చి 24 గంటలు కాలం గొడవ చేసే మెషిన్ ప్రక్కన కూర్చోబెట్టి “ఆనందించే విధంగా” కార్మికులు చేయటానికి హక్కును ప్రసాదిస్తూ చట్టం చేయాలి. అంటే మరి అప్పుడుగాని అర్థం కాదు ఆ బాధ ఎలా వుంటుందో.

(సశేషం)

“వాయిస్ ఆఫ్ వర్కింగ్ వుమన్”
‘చదవండి ! చదివించండి !!’

భోపాల్లో జరిగిన మారణకాండ అపూర్వం. దానిపై రకరకాల అభిప్రాయాలు, భావాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. అందులో అతి ముఖ్యమైనది బహుళజాతి సంస్థపై వస్తున్న ఆరోపణ. అది చేసిన నేరాలు, తీసుకోని జాగ్రత్తలను విమర్శిస్తున్నారు. మరి కొందరు "ఇది బాధపడతగిన మానవ వైఫల్యం" అంటున్నారు. అంటే అదేదో కొందరు ఉద్యోగుల తప్పిదంగా చిత్రించ చూస్తున్నారు. ఇకంతా నిజమే కావచ్చు.

నేరం చేసిన బహుళజాతి కంపెనీని శిక్షించవచ్చు. శిక్షించాలి గూడా. అలాగే తప్పు చేసిన ఉద్యోగులనూ శిక్షించ వచ్చు. శిక్షించాలి గూడా. మధ్య ప్రదేశ్ ను పాలిస్తున్న "పెద్దమనుషులు" గూడా శిక్షార్హులేనని నేను భావిస్తున్నా.

ప్రతివారూ ఈనాడు క్రోధంతో వున్నారు. అదిన్యాయమే. అయితే ఈ మహా విషాదుకు అంతిమంగా బాధ్యులెవరు?

బహుళజాతి కంపెనీ

బహుళజాతి కంపెనీలను నిందించి లాభంలేదు. ఎలాక తిండి గింజలు తింటుంది. విష సర్పం కాబేస్తుంది కుట్టడం దోమ లక్షణం? ఇందుకు వాటిని నిందించి ఏం ప్రయోజనం. అది ఖాటి స్వభావం. వాటి అంత రంగిక విలువ. నిందించీ, బుద్ధులు చెప్పి దాన్ని మార్చలేము. అలాగే బహుళజాతి సంస్థలకు కొన్ని ప్రత్యేక లక్షణాలు వున్నాయి. నీవు వాటిని పెంపుడు జంతువులుగా స్వీకరించావు.

దోమ కుడంతంది :

పాము కాటేస్తుంది:

బహుళ జాతి సంస్థలు లాభార్జన చేస్తాయ్!

మనిషి ప్రాణానికి విలువేముంది?

ప్రేమ పురస్కరంగా పెంచుకుంటున్నావు. వాటివల్ల రాగల ప్రమాదాల గురించి ముందు జాగ్రత్త వుండాలి. పెంపుడు జంతువుల విషయంలో ఆమాత్రం జాగ్రత్త తీసుకోమా? మన శాజీయ వేత్తలకు, నిరంకుశ అధికారులకు అసూయ పడతగినంతమంది ఆర్థిక సలహాదారుల సైన్యం వుంది. బహుళజాతి సంస్థల దాక్షిణ్య రాహిత్యం గురించి వారు తగు సమయంలో సలహా ఇచ్చి వుండొచ్చే! బహుళజాతి సంస్థల గురించి విమర్శిస్తే చాలు,

అదేదో వామపక్ష ఉన్మాదంగా కొట్టిపారవేసే లక్షణం వుంది మనకు. అది విచారకరమైన అంశంగా పరిగణిస్తాము. మనకు విమర్శనా దృష్టి కొరవడడమేగాదు, బహుళజాతి సంస్థలకు హృదయ పూర్వక స్వాగతం చెబు తున్నాం. మన ద్వారాలు బార్లా తెరిచి పెడు తున్నాం. "సాంకేతిక నైపుణ్యం మార్పిడి" అనేది మనకు ఒక మంత్రాక్షరమైంది. మన విద్యా వేత్తలకు, రాజకీయ వేత్తలకు, నిరం

కుశాధికారులకు ఆ మంత్రం కండ్లు మిరిమిట్లు గొల్పుతున్నది..

విష గ్యాస్ తయారీ

మెడైల్ ఐసో సైనేడ్ ఒక విష పదార్థం. దానిని తయారు చేస్తున్నందుకు ఇప్పుడు కంపెనీని ఎంతచక్కగా నిందించీ ప్రయోజనంలేదు. దాన్ని శాస్త్రజ్ఞులు హత్యా గ్యాస్ అంటారు. మీకు పురుగు మందులు కావాలంటే ఈ విషయం అనివార్యమని భావిస్తున్నాను. 1982లో "సైలెంట్ స్ప్రింగ్" అనే పుస్తకం ప్రచురించారు రాఫేల్ కార్సన్ ఆయన సాహసవంతుడైన ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞుడు! ఆ తరువాతే పురుగు మందుల ప్రమాదం ప్రపంచం గుర్తించగలిగింది. ప్రభుత్వానికిమందల కొద్దీ శాస్త్ర సలహాదారులున్నారుగదా? వారు తమ రాజకీయ - నిరంకుశాధిపత్య యజమానులకు ఈ పురుగు మందులతో వాతావరణంలో కలగగల మార్పు అను తగు సమయంలో సలహా ఇచ్చి వుండాలిగదా? అవసరమైన లై సెన్సులు,

పర్మిట్లు, కోటాలవంటివి మంజూరుచేసేముందే సాంకేతిక నిపుణులు గూడ ఇలాంటి విష పదార్థాల తయారీ నిల్వ చేయడంలో అను శ్చతంగా వుండే ప్రమాదాల గురించి చెప్పి వుండవచ్చు గదా?

(మిగతా 10 వ పేజీలో)

(9 వ పేజీ తరువాయి)

కాలుష్య వ్యతిరేక సాధనాలేమి

కాలుష్య వ్యతిరేక సాధనాలను ముఖ్యంగా కంప్యూటర్ నిర్వహించే సాధనాలను (దానితో ధర మరింత పెరుతుందను కోండి) అమర్చు నందున బహుళజాతి కంపెనీని నిందించినా రాగల ప్రయోజనం ఏమిటి? బహుళజాతి కంపెనీలు సత్రాలుకావు. అవి మౌలికంగా మానవతా సంస్థలు గూడాకావు. వాటి కుండే కీలకమైన, బలమైన ఆకాంక్ష ఒకటే. మార్కెట్లో తమ భాగాన్ని పెంచుకోవడం. దాని నుండి గరిష్ట లాభాలు పొందడం. అందువల్ల ఉత్పత్తి ఖర్చులను వీలైనన్నిచోట్ల కత్తిరించాలి. ఎవరూ గమనించనిచోట కత్తిరించడం సులభం కదా? మన సాంకేతిక నిపుణులు, సలహాదారులు వివిధ ప్రభుత్వాల ఇన్ స్పెక్టర్లు ఏం చేస్తున్నట్లు? ఆ కంపెనీ ఈ కార్యకలాపాలను వారు ఎందుకు బహిరతం చెయ్యలేదు? అస సరమైన జాగ్రత్త చర్యలకు ఎందుకు పట్టు బట్టలేదు?

కంపెనీ సీనియర్ అధికారుల

నిర్లక్ష్యం

కంపెనీ నడిపిన పద్ధతిలో దానిని నడిపి నందుకు సీనియర్ అధికారులను ఇంజనీర్లు నిందించి ఏంలాభం? ఆ యంత్రంలో బాగాల్లో ఆంతరంగికంగా ఇమిడి వుండే లోపాలు తెలిసంతర్వాత వారేం చేస్తారు? ఈ రోజుల్లో మన నినాదమేమిటి? పార్టీకి కట్టుబడి వుండడం నాయకుడికి అంకితమే వుండడం ... దాని కొనసాంపుగా యజమానికి కట్టుబడివుండడం గూడా ఒకనినాదమే గదా? జపాను పద్ధతులలో అదీఒకటిగదా? ఒక్క సత్యానికి, నిజాయితీకి, సద్భావానికి, సాధారణమనిషికి తప్ప ఈ సమాజంలో అందరూ దేనికో ఒకదానికి కట్టుబడి వుంటారు. అమెరికా బడా వ్యాపారుల కార్య కలాపాలను గురించి తెలుసుకోదలచారా? అయితే వాటిని కళ్ళకు కట్టికట్టు చూపించే లారెన్స్ హాఫ్ రాసిన 'డోమ్' నవలచదవండి.

నిర్లక్ష్యపు కార్మికులు

కార్మిక సమూహాలను నిందించే ప్రయోజనం లేదు. ఆధునిక పారిశ్రామికీకరణ కార్మి కున్ని మానవత్వం మరచేలా చేసింది. అనేక

మంది కార్మికులలో 'మాయితత్వం' ఏర్పడింది. వారి జీవితానికి అర్థంలేదు. సహ సంబంధాలు కొరవడుతున్నాయి. తనపనిలో గర్వలేదు. కేవలం యాంత్రికంగా తనపని చేసుకపోతారు. ఒకేపని వారు పదే పదే చేయాలి. (చార్లీ చాప్లిన్ సినియా "మోడరన్ టైమ్స్" చూడండి.) వారి జీవితంలో వాటికి ప్రాధాన్యత లేదు. తమ కొద్దిపాటి నిర్లక్ష్యం మొత్తం మహారణగణధ్వనిలో దొరకదని భావిస్తే అందుకు వారిని తప్పుపట్టలేము ...

మానవమాత్రపు లోపాలు

అన్నిటికీ అదే సంజాయిషీ అన్నట్లు మానవలోపాలను ముందుకు తేకండి. జరుగ దగు మానవ పొరపాట్లను నివారించే ప్రక్రి యలు అంతర్భాగంగాలేని సాంకేతిక నైపు ణ్యపు విలువఎంత? తప్పుజరిగేందుకు అవకాశ ముంటే, ఏదో ఒక సమయంలో జరుగుతుంది. ... ప్రతి విధ్వంసాన్ని మానవపొరపాటుగా చూపడం అలవాటైంది. అది అర్థశాస్త్రానికి భాగా తెలిసిన సిద్ధాంతం. భారతదేశంలో ప్రజాశక్తిలు ఎందుకు విఫలమైనాయిని అడిగా మనుకోండి. అది ప్రజాశక్తి దోషంకాదని, అమలులో మానవ లోపమని మన ఆర్థిక వేత్తలు. ప్రజాశక్తి వేత్తలు అంటుంటారు. తమనేరం దాచుకుంటారు. మరిదానిని ఎందుకు పరిగణనలోకి తీసుకోరు? అమలు జరిపే యంత్రంలోని లోపం దృష్టిలో వుండదా? ఈ ప్రశ్నవేసే సాహసం మనం ప్రవర్తిస్తే సమాధానంలేక నోరు తెరుస్తారు.

అయితే దేనికైనా చిట్టచివరి అంశం మానవ వైఫల్యమే కారణమనేది వాస్తవమే. కాని ఈ వైఫల్యం సిస్టమాలులైన కార్మికు లది కాదు ఇంజనీర్లదీ కాదు. మానవునిలో తప్పుడు ఆలోచనలది. చూస్వచ్చుష్టిది ...

★

జిన్నింగ్ వర్కర్స్ మహాసభ

ఆదోని జిన్నింగ్ అండ్ ఆయిల్ ఫ్యాక్టరీ వర్కర్స్ యూనియన్ ప్రథమ మహాసభ శ్రీ విరుపణ అద్యక్షతన జరిగింది సి. ఐ. టి. యు. రాష్ట్ర కార్యదర్శి శ్రీ యం. ఎ. గూర్ పాల్గొన్నారు. శ్రీ అంపయ్య అధ్యక్షులుగా, ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ పి. కృష్ణ తదితరులతో నూతన కమిటీ ఎన్నుకోబడింది.

బహుళజాతి కంపెనీలను

జాతీయం చేయాలి

అంతర్జాతీయ కార్మిక సంఘాల సమాఖ్య (డబ్ల్యు. య్. టి. యు. కు చెందిన ఆహార, పొగాకు, హోటల్ తత్సంబంధిత కార్మిక సంఘాల అంతర్జాతీయ (టి. యు. ఐ.) 8 వ మహాసభ 1983 సెప్టెంబరు 27-30 తేదీల మధ్య మాస్కోలో జరిగింది దీనిలో ఆసియా ఖండంలోని 19 దేశాల నుండి 23 సంస్థలకు చెందిన 32 మంది ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. అలాగే ఆఫ్రికా, ఐరోపా, అమెరికా ఖండాల లోని అనేక దేశాల్లోని పలు సంస్థల నుండి ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. మొత్తం 77 దేశాల నుండి 110 సంస్థలకు చెందిన 177 మంది ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. ఇందులో 99 సంస్థలు టి. యు. ఐ. కు అనుబంధం గలవి. ఇందులో డబ్ల్యు. య్. టి. యు. శైక్రటరీ శ్రీ జిండెచ్ కుస్నినిక్, టి. యు. ఐ. జనరల్ శైక్రటరీ ఫ్రాంసిస్కో కాస్టిలో ఉపన్యసిం చారు. ఆహార, పొగాకు, హోటల్ తత్సంబంధిత ట్రేడ్ యూనియన్ ఇంటర్నేషనల్ కార్మికవర్గ సంస్థగా 34 సంవత్సరాలుగా పని చేస్తున్నది. ఈ రంగానికి చెందిన వివిధదేశాల లోని నేటి పరిస్థితులను, కార్మికవర్గం యెదుర్కొంటున్న సమస్యలను మహాసభలో చర్చించారు. నూతన ఆఫీసు బేరర్సును, కమిటీలను ఎన్నుకున్నారు.

పై మహాసభలో పొగాకు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన సమస్యలపై చర్చించి ఆమోదించిన డిమాండ్లు ముఖ్యమైనవి దిగువ విధంగా వున్నాయి.

బహుళజాతి కంపెనీల దోపిడీని, విస్తరణను అరికట్టాలి. వాటిని జాతీయం చేయాలి. పరిశ్రమల మూసివేతను అరికట్టాలి. పొగాకు పరిశ్రమలో ఉత్పత్తి యాంత్రిక నిర్వహణకు సంబంధించిన విషయాలపై కార్మిక సంఘాలకు పూర్తి సమాచారం, అదుపు కలిగించాలి. కార్మికులకు ఉద్యోగ భద్రత, నిరుద్యోగులకు రక్షణ కలిగించాలి. సాంఘిక సంక్షేమచర్యలు గైకొనాలి. ఆరోగ్య రక్షణకు చర్యలు గైకొనాలి. సీజనల్ కార్మికులకు యితర కార్మికుల వలె పూర్తి హక్కులు కలిగించాలి పొగాకు ఉత్పత్తివారులైన రైతాంగానికి గిట్టుబాటు ధరలు, అప్పులు, సబ్సిడీలు, ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు నష్టపరిహారం అందించాలి.

కార్మిక వర్గ పత్రికల పాత్ర

ప్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమం ఈనాడు దేశంలో ఒక సామాజిక శక్తిగా గుర్తించారు. ఈ వాస్తవం కొందరికి మింగుడుపడక పోవచ్చు కాని అది విస్మరించలేని అంశం.

విడివడి, చెల్లాచెదురుగా వున్న కార్మిక వర్గ శక్తిని సంఘటితపరచడం, వర్గ పోరాటంలో ప్రాథమిక పాతాలు నేర్పడం ప్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమ మౌలిక లక్ష్యం. కార్మికుల పోరాటం, వారి సంఘ నిర్మాణం - ప్రేడ్ యూనియన్ - కేవలం అవసరాల నుండి ఆవిర్భవించడమేగాదు, దాని ఆవిర్భావం చారిత్రకంగా అనివార్యం. అదే చరిత్ర సూత్రం.

కార్మిక వర్గం పెట్టుబడిదారీ వర్గ గర్భం నుండి ఆవిర్భవించింది. కేంద్రీకృతమైన సాంఘిక శక్తి పెట్టుబడి. కార్మికులకు వుండేది తమ శ్రమశక్తి మాత్రమే. అందువల్ల పెట్టుబడి యజమానికి, శ్రమశక్తి కలిగివున్న వానికి మధ్య సంబంధంలో న్యాయం, న్యాయమైన సూత్రాలు వుండవు. కార్మికులకు గల సామాజిక శక్తి వారి సంఖ్యాధిక్యతే. అయితే వారి మధ్య ఐక్యత లోపిస్తే ఈ ఆధిక్యత నిష్ప్రయోజనమౌతుంది. అయితే కార్మికుల మధ్య గూడా పోటీ వుంటుంది. అదే వారి అనైక్యతకు మూలం. ఈ పోటీ వారి అనైక్యతను సజీవంగా వుంచుతుంది. ప్రేడ్ యూనియన్లు ప్రారంభ దశలో వాటంతట అవే జరిగే కృషి నుండి ఆవిర్భవించాయి. వారి మధ్య పోటీని తొలగించడానికి, కనీసం పోటీకి కొన్ని అవధులు ఏర్పర్చేందుకు ఏర్పడ్డాయి. దాస్య స్థితి నుండి తమ పరిస్థితిని కొంత మెరుగు పరచుకునేందుకు వీలుగా తమలో తమ మధ్య ఒకరకమైన ఒప్పందపు స్థితి సాధించుకొన చూచాయి. అలాంటి స్థితిలో పెట్టుబడి సాగించే దాడి తీవ్రతను ఎదుర్కొనేందుకు, దాని వాడిని కొంత తగ్గించుకునేందుకు రోజు వారీ పోరాటాలు సాగించేవారు. అదే ప్రారంభ దశలో వారి తక్షణ లక్ష్యం. ఈ క్రమంలో కార్మిక వర్గ నిర్మాణంలో ప్రేడ్ యూనియన్లు

కేంద్ర స్థానం వహించాయి. పెట్టుబడికి వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు సాగించే దశ దాటింది. క్రమంగా కూలి బానిస విధానాన్ని అంతం చేసే మౌలిక కర్తవ్యాలను నిర్వహించే కేంద్రాలుగా అభివృద్ధి అయినాయి ప్రేడ్ యూనియన్లు. ఇలాంటి బాధ్యతలు చేపట్టడం ప్రేడ్ యూనియన్లకు ఎంతో రాజకీయ ప్రాధాన్యత గల విషయం.

కామ్రేడ్ సుకుమల్ సేన్

సంపూర్ణ విముక్తి అనేది కార్మిక వర్గ దీర్ఘ కాలిక ప్రయోజనం. అలాంటి ప్రయోజనం సాధించేందుకు కీలక కేంద్రాలుగా ప్రేడ్ యూనియన్లు అభివృద్ధి కావాలి. అలా అభివృద్ధి కావడానికి ప్రేడ్ యూనియన్లు చైతన్యంతో కృషి చేయాలని కారల్ మార్క్స్ ప్రబోధించారు. తమ అభిప్రాయాల వంటి

కార్మిక వర్గానికి స్వంత ఆలోచనా ధోరణి వుంది : దాన్ని ప్రచారం చేసుకునేందుకు పత్రిక అవసరం.

లక్ష్యాలుగల ప్రతి సాంఘిక, రాజకీయ ఉద్యమానికి ప్రేడ్ యూనియన్లు తమ మద్దతును ఇవ్వాలి. తమ పోరాటం తమ స్వంత ప్రయోజనాలకు మాత్రమే కాదు. దశితవర్గాలన్నిటినీ విముక్తి చేయడమే దాని లక్ష్యం. ఇదీ తమ లక్ష్యమని ప్రపంచానికి విశ్వాసం కలిగించాలి ప్రేడ్ యూనియన్లు.

నిజం చెప్పాలంటే అన్ని ప్రేడ్ యూనియన్లు ఈ లక్ష్యానికి తన కార్యకలాపాలను నిర్వహించాలి. అయితే అన్ని ప్రేడ్ యూనియన్లు ఇందుకే కృషిచేస్తున్నాయనడం వాస్తవం కాదు. ఈ దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలు అనవసరమనే ప్రేడ్ యూనియన్లు ఉన్నాయి. అలా భావించడమే తప్పనే యూనియన్లు వున్నాయి. ఉద్యోగుల, కార్మికుల రోజువారీ ఆర్థిక కోర్కెలకే పోరాటాలను పరిమితంచేసే

యూనియన్లు వున్నాయి. అలాంటి యూనియన్లు పెట్టుబడిదారీ విధానానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడేందుకు నిరాకరిస్తాయి.

అయితే పైన పేర్కొన్న కర్తవ్యాలను ఆమోదించి, అవే సరైనపని భావించి, ఆ బాధ్యతలను నిర్వహించేందుకు ప్రయత్నించే యూనియన్లు మాత్రమే ఈనాటి సామాజిక వాస్తవ బాధ్యతలను నెరవేర్చే శక్తి కలిగి వుంటాయి. అలాంటి కర్తవ్య నిర్వహణలో మొదటి అడుగు కార్మికుల చైతన్యస్థాయిని సెంచడం. కార్మికులు తాము సంఘటితపడి, ప్రేడ్ యూనియన్ ఏర్పర్చుకోవడమనేది వారి ఆర్థిక పోరాటాల అవసరాల నుండే తలెత్తుతుంది. కాని ఆ పోరాటాలలో వారు అనేక అనుభవాలు సంపాదిస్తారు. గుణపాతాలు నేర్చుకుంటారు. కాని పోరాటాల ద్వారా సంతరించుకునే చైతన్యానికి పరిమితులు ఉంటాయి. తమ రోజువారీ ఆర్థిక సమస్యలకై సాగించే పోరాటాన్ని మించి పోరాడాలని, తాము పెట్టుబడిదారీ విధానానికి వ్యతిరేకంగా దానిని కూల్చేందుకు పోరాడాలనే చైతన్యం రాదు. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఈ ప్రపంచాన్నే మార్చాలనే చైతన్యం రాదు. వ్యక్తులుగా తమంత తామే ఈ స్థాయిని చేరుకోవచ్చు.

అయితే అది అతి కొద్దిమందికే పరిమితం. అందువల్ల అది సాధారణ విషయం కాదు. కార్మికుని చైతన్యం విస్తారమైన స్థాయికి పెంచాలంటే, పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని కూల్చివేయాల్సిన అవసరాన్ని వంటబట్టించాలంటే, సమాజంలో మౌలిక మార్పు అవసరాన్ని అతని ఆలోచనలలో ప్రతిష్టించాలంటే స్వతసిద్ధంగా వచ్చే చైతన్యమేద ఆధారపడరాదు; పడలేము.

అందుకోసం ఫ్యాక్టరీలలో, పొలాల్లో, ఆఫీసుల్లో రోజువారీ పోరాటాలకు అతీతమైన నిరంతర కృషి సాగించడం అవసరం. సాధారణ మాటల్లో చెప్పాలంటే విస్తృతమైన ఉద్యమానికి, ప్రచారానికి, విజ్ఞానసాధనకు ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఇక్కడే ప్రేడ్ యూనియన్ పత్రికల పాత్ర ప్రాధాన్యత వహిస్తుంది.

ఇంగ్లండ్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, అమెరికా లలో కార్మికోద్యమ ప్రారంభం నుండే ప్రచారానికి, విజ్ఞానవంతులను చేసేందుకు ప్రయత్నాలు ప్రారంభమైనాయి. ఆనాటి పరిస్థితులను అనుసరించి తగుచర్యలు తీసుకున్నారు. ఆనాటి ఆలోచనలకు ప్రతిబింబంగా బ్రేడ్ యూనియన్లు, పత్రికలు, బుకెటెన్లు ప్రకటించసాగాయి. అవన్నీ విప్లవకర ఆలోచనలను ప్రతిబింబించాయని చెప్పలేము అయినా బ్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమ ప్రారంభ దిశలలో ఈ పత్రికలు గమనించదగిన పాత్ర వహించాయి. ఇప్పుడు పశ్చిమ దేశాల్లో బ్రేడ్ యూనియన్లు తమ పత్రికల ప్రకటనకు, పంపకానికి విస్తారమైన ఏర్పాట్లు చేసుకున్నాయి. దాదాపు బ్రేడ్ యూనియన్ సభ్యులంతా ఆ పత్రికలకు చందాలు కడతారు.

ఒకసారి భారతదేశ బ్రేడ్ యూనియన్లు అభివృద్ధి పరిశీలిద్దాం. బ్రేడ్ యూనియన్లు సరిగా రూపొందని నాడే కొందరు కరుణాహృదయులు, సాహసవంతులైన సాంఘిక సేవకులు కార్మికులలో ప్రాథమిక నిర్మాణ చర్యలు చేపట్టారు. ఆ రోజుల్లోనే కార్మికుల పత్రికల ప్రాధాన్యతను ఈ సాంఘిక సేవకులు గుర్తించారు. కార్మికుల కోసం పత్రికలు ప్రకటించేవారు. శ్రీ శశిపాద బెనర్జీ పేరు ఈ విషయంలో ముందు పేర్కొనవలసి వుంటుంది. ఆయన వర్గపోరాటంలో విశ్వాసం గల బ్రేడ్ యూనియన్ నాయకుడు కాదు. ఒక సాంఘిక సేవకుడుగా కార్మికులలో పని చేసేందుకు ముందుకొచ్చాడు. కార్మికుల పట్ల ఆయనకు విపరీతమైన అభిమానం. కార్మికులలో జాగృతి కలగాలంటే వారికి పత్రికలుండాలని ఆయన భావించాడు ఈ అవగాహనతోనే 1874 లోనే ఆయన “భారత శ్రమజీవి” అనే పత్రిక ప్రారంభించాడు. తద్వారా కార్మికుల అభిప్రాయాలను వ్యాప్తి చేయాలని ఆయన భావించాడు. కార్మికుల ప్రయోజనార్థం ఏర్పడిన మొదటి పత్రిక ఇదే భారతదేశంలో. ఇది బెంగాల్ లో ప్రచురించేవారు. అదే సమయంలో బొంబాయిలో నారాయణ్ మేఘాజీ లొఖండే “దీనబంధు” అనే పేరిట 1898లో మరో పత్రిక ప్రచురించారు. ఆయన బొంబాయిలో జౌళి కార్మికులను సంఘటిత పరచారు.

12-12 84 తేదీన లేబర్ కమిషన్ శ్రీ పార్థసారథిగారు విశాఖపట్టణము వచ్చిన సందర్భముగా వారికి పట్టణములోని వివిధ బ్రేడ్ యూనియన్ల నాయకులు విజ్ఞాపన పత్రం సమర్పించడం జరిగింది విశాఖ పట్టణములో లేబర్ కోర్టు స్థాపిస్తామని అనేకమంది ముఖ్యమంత్రులు వాగ్దానం చేసినా ఇంత వరకు నెరవేరలేదని, త్వరితగతిన అభివృద్ధి చెందుతున్న విశాఖపట్టణంలో లేబర్ కోర్టు స్థాపించాలని నాయకులు అందరూ కోరారు. ప్రతి జిల్లాకు ఒక డిప్యూటీ కమిషనర్ ఆఫ్ లేబర్ ను నియమించాలని, ప్రస్తుతము ఉన్న స్టాఫ్ ను పెంచాలని కోరారు. మెమోరాండంపై సంతకాలు చేసినవారిలో సి. ఐ. టి. యు. తరుపున శ్రీ యస్. గంగాధరరెడ్డి సి. హెచ్. నరసింగరావు, వి. వి. రాఘవులు, పి. శశి భూషనరావు, పి. వి. సుబ్బారావు, యస్. పుణ్యవతి ఉన్నారు. బి. యం. యస్. తరుపున శ్రీ ఏ. సాంజివరావు, ఐ. యన్. టి. యు. సి. తరుపున శ్రీ యమ్ సత్యం ఉన్నారు. తదుపరి జరిగిన చర్చలలో సి. ఐ. టి. యు. నాయకులు అందరూ పాల్గొన్నారు.

స్టీల్ ప్లాంట్ కార్మికుల విజ్ఞప్తి
ఈ ఏడాది మార్చి 18న అప్ గ్రేడ్ షిప్ పై జరిగిన ఒప్పందాన్ని ఖచ్చితంగా అమలు జరిపి సెప్టెంబరు 27న ఐ.ఎన్.టి.యు.సి. చేసిన ఒప్పందంలో లోపాల్ని సవరించి అర్హులందరినీ అప్ గ్రేడ్ చేయాలని రాష్ట్ర లేబర్ కమిషనర్ శ్రీ ఆర్. పార్థసారథికి విశాఖ స్టీల్ ప్లాంట్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ (సి. ఐ. టి. యు.) విజ్ఞప్తి చేసింది. 13న ఆయన స్టీల్ ప్లాంట్ ను సందర్శించారు. స్టాండింగ్ ఆర్డరుపై చర్చించేందుకు ఒకే యూనియన్ ను కాకుండా రిజిష్టర్ అయిన యూనియన్ ప్రతినిధులందరినీ పిలిచి చర్చించాలను మెయింటెనెన్స్ డిపార్టుమెంట్ లో (సి. పి. ఆర్. ఎన్., వాటర్ ట్రీట్ మెంట్ ప్లాంట్, టెలి కమ్యూనికేషన్స్, ట్రాఫిక్ డిపార్టుమెంట్) మొదలగుచోట్ల పండగ, జాతీయ శైలిలో పనిచేసినవారికి ఓ. టి. ఇచ్చే పాత పద్ధతిని పునరుద్ధరించాలని, వివిధ బ్రేడ్ యూనియన్ల మధ్య ఎన్నికలు జరిపించాలని యూనియన్ కోరింది.

వేదిక చట్టాలలో ఉన్న లోపాలను తొలగించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషిచేయాలని కోరారు. ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమలలోగాని. ప్రైవేటు రంగ పరిశ్రమలలో కానీ పర్మి నెంట్ పనులు చేయుచున్న కాంట్రాక్టు వర్కర్స్ అందరినీ వెంటనే అదే పేరిట్ సర్వీసు క్రమబద్ధం చేయాలని కోరారు. ఉదా॥ బి. హెచ్. పి. వి. స్టీల్ ప్లాంట్, షిప్ యార్డు కోరమాండల్ తదితర కంపెనీలలో ఉన్న క్యాంబిన్ వర్కర్స్ అందరినీ పర్మి నెంట్ చేయాలని, మెయిన్ ట్ నెన్సు, స్టీల్ ప్లాంట్ లోని స్టీలుయార్డు, మొదలగు పనులలో కూడా కార్మికులను పర్మి నెంట్ చేయాలని కోరిన విజ్ఞప్తిని తప్పనిసరిగా అమలు జరుపుతానని కమిషనర్ హామీ ఇచ్చారు. చట్టాలలోని లోపాలను తొలగించుటకు 500/- రూ జీతం గల ఉద్యోగాలలో స్థానికులకు ఉద్యోగాలు కల్పించుటకు ఎంప్లాయిమెంట్ అధికారులతో మాట్లాడుతామని తెలియజేశారు.

వేర్ హౌసింగ్ కార్మికులకు వేతనాలు నిర్ణయించాలి.
ప్రభుత్వ వేర్ హౌస్ గోడౌన్ల వద్ద ఎత్తుడు, దింపుడు పనులుజేసే కార్మికులకు ప్రభుత్వమే న్యాయమైన వేతనాలు నిర్ణయించి మేనేజిమెంట్ అమలుజరుపాలని, కాంట్రాక్టు పద్ధతిని రద్దు చేయాలని గూడూరు ముఠా కార్మికుల సమావేశంలో ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. ఈ సమావేశంలో నెల్లూరు జిల్లా సి. ఐ. టి. యు నాయకులు శ్రీ వి. మాలకొండారెడ్డి, శ్రీ మురళీకృష్ణ, శ్రీ యస్. క్రిష్ణయ్య తదితరులు మాట్లాడారు. శ్రీ జనార్దన రెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. యూనియన్ ను సి. ఐ. టి. యు కు అనుబంధం చేస్తూ తీర్మానించారు.

‘కార్మిక లోకం’
చదవండి! చదివించండి!!

ప్రైవేటు హాస్పిటల్స్, నర్సింగ్ హోమ్స్, డినికల్ కనీస వేతనాల ప్రతిపాదనలు

1984 అక్టోబరు 16 న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జి.ఓ. R. T. No. 1631 లేబర్ ఎంప్లాయ్మెంటు, నూట్రీషన్, మరియు డెక్స్ కెట్ ఎడ్యుకేషన్ (Lab II) ద్వారా ప్రకటించిన కనీస వేతనాల ప్రతిపాదనలు.

మేనేజరు	నెలకు రు.	750	'ఎక్స్ రే' డెక్స్ కెట్	600
హెడ్ గుమస్తా		550	రేడియో గ్రాఫర్	600
ఆఫీసు అసిస్టెంటు గుమస్తా		400	థియేటర్ మెకానిక్	600
స్టెనోగ్రాఫర్		450	ఫార్మసిస్టు	600
టెలిఫోన్ ఆపరేటర్		400	కాంపౌండరు (క్వాలిఫైడ్)	600
టైపిస్టు		400	గ్రూప్ - ఇ	
ఎకౌంటెంటు		500	డాక్టర్ రూం అసిస్టెంటు	350
కాషియర్		450	ఫార్మసీ అసిస్టెంటు	350
ఎలక్ట్రిషియన్		450	లేబరేటరీ అసిస్టెంటు	350
ప్లంబర్		400	ఎక్స్ రే అసిస్టెంటు	350
లాండ్రి అటెండర్		400	ఎలక్ట్రిక్ కార్డియో గ్రాఫ్ అసిస్టెంటు	350
లిఫ్ట్ ఆపరేటర్		350	నర్సింగ్ ఆర్డర్లీ	350
స్కా వెంజర్		300	గ్రూప్ - ఎఫ్	
ధోబీ		300	ఆక్సలరీ నర్సు	400
గేటు కీపర్			మిడ్ వైఫ్	400
వాచ్ మెన్		300	మెడికల్ రికార్డు కీపర్	400
ఫ్యూన్			సోర్ కీపర్	400
కారు డ్రైవరు		400	రిఫ్రాక్షన్	400
ఆంబులెన్స్ డ్రైవరు		400	ఆప్టోమెట్రిస్ట్	400
గార్డెన్		300	ఆయుర్వేద కాంపౌండరు	400
కుక్		400	గ్రూప్ - జి	
పార్టు II			వార్డు బాయ్	300
గ్రూప్ - A.			అటెండర్	300
జూనియర్ డాక్టర్ (డిగ్రీ)		900	జేబుల్ మెయిడ్	300
ఆయుర్వేద డాక్టర్ (డిగ్రీ)		900	వార్డు సప్లయర్	300
హోమియో డాక్టర్ (డిగ్రీ)		900	నోట్ :-	
ఆయుర్వేద డాక్టర్ (డిప్లోమా)		800	1) ఇండల్ పేర్కొనని ఉద్యోగులుంటే ఆయా తరగతులనుబట్టి అదే వేతనాలివ్వాలి.	
హోమియో డాక్టర్ (డిప్లోమా)		800	2) 15 సం॥ రోపు వాకి 75% వేతనాలివ్వాలి.	
గ్రూప్-బి			3) వీటికంటే ఎక్కువ వేతనాలుంటే అవే వర్తిస్తాయి.	
స్టాఫ్ నర్సు (B.Sc. Nursing)		500	4) డబ్బుగా గాని, వస్తురూపకంగా గాని ఏవైనా చెల్లింపులున్నచో అవి కొనసాగించాలి.	
మాట్రన్		500	5) పై వేతనాలిగాక యూనిఫారం అలవెన్సు, వాషింగ్ అలవెన్సు మరేయితర అలవెన్సులున్నా అవి కొనసాగించాలి.	
క్లినికల్ సూపర్ వైజరు		500		
గ్రూప్ - సి				
రిజిస్టర్డ్ నర్సు		400		
5 సం॥ వాలు సర్వీసు గలిగిన నర్సు		400		
గ్రూప్ - డి				
లేబరేటరీ డెక్స్ కెట్		600		

కుగ్లర్ ఆస్పత్రిలో ఉద్యోగినిరసన

గుంటూరులోని కుగ్లర్ హాస్పిటల్ మేనేజి మెంటు కార్మికుల కోర్కెల యెడల అవలం భిస్తున్న మొండికైఖరి, నిరంకుశత్వ వైఖరుల కారణంగా డిసెంబరు 18 నుండి వార్డు ఆయా శ్రీమతి జి. ఎమేల్కమ్మ ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేస్తున్నది. 20 సంవత్సరాల నుండి పని చేస్తున్న ఆమెను అక్రమంగా 13-9-84 న డిస్మిస్ చేశారు. అంతేగాక దీర్ఘకాలంగా పరిష్కారం కాని డిమాండ్ల సాధనకు యీ ఆందోళన చేపట్టబడింది. 5-6-79, 5-2-82, 16-11-82, తేదీలలో మేనేజిమెంటుతో జరిగిన ఒప్పందాలను అమలు చేయాలని, 82 సంవత్సరము జనవరి నుండి అక్రమంగా జీతాల నుండి తొలగించిన ఇంటి అద్దె అలవెన్సును పునరుద్ధరించాలని, పెన్షన్, బోనస్, వైద్యసౌకర్యం, డిజిగ్నైషన్, గవర్న మెంటు హాస్పిటల్ వారితో సమానంగా జీతాలు ఇవ్వాలని, 1-9-84 తేదీ ఇచ్చిన జీతాలను సవరణ చేసి రావలసిన బకాయిలను ఇవ్వాలని కార్మికులు కోరుతున్నారు. అసిస్టెంట్ లేబర్ కమిషనర్ వారు వెంటనే జోక్యం చేసుకొని సమస్యల పరిష్కారానికి తోడ్పడవలసి నడిగా ఎ. ఇ. యల్. సి. కుగ్లర్ హాస్పిటల్ వర్కర్స్ యూనియన్ (సి. ఐ. టి. యు.) అధ్యక్షులు శ్రీ సి. హెచ్. వందనం, కార్యదర్శి శ్రీ జి. సామ్యేలు విజ్ఞప్తి చేశారు.

కర్నూలులో రైసుమిల్లు కార్మికుల సమ్మె

కర్నూలు పట్టణంలోని 20 రైస్ అండ్ ఆయిల్ మిల్లులో పనిచేస్తున్న వెయ్యిమంది కార్మికులు కనీస వేతనాలను సహకరించాలని కోరుతూ. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ జాప్యానికి నిరసనగా నవంబరు 26 న సమ్మె చేశారు. కనీస వేతనం రు. 500/-లు నిర్ణయించాలని, అందుకు కార్మికులకు పి. ఎఫ్. ఇ. ఎస్. ఐ. వర్తింపు చేయాలని, 8.33 శాతం బోనస్ చెల్లించాలని, పని గంటలు క్లియర్ చేయాలని కోరుతూ పట్టణంలో పెద్ద ప్రదర్శన చేశారు. జిల్లా కలెక్టరుకు, డిప్యూటీ లేబర్ కమిషనరుకు మెమోరాండాలు యిచ్చారు. ప్రదర్శనకు సి. ఐ. టి. యు. నాయకులు శ్రీ గవూర్, శ్రీ షడక్, శ్రీ మూర్తి, రైస్మిల్లు కార్మిక నాయకులు శ్రీ బొజ్జన్న, రాంబాబు నాయకత్వం వహించారు.

‘సామాజిక పరిణామంలో స్త్రీ’

పరిచయం : ‘నా గటి’

‘ఆడ’ ‘మగ’ తేడా లేనిదే సృష్టి లేనేలేదు.

కాగా సమాజాభివృద్ధిలో పురుషునికంటే స్త్రీ పాత్ర ఎక్కువ. ఆధునిక సమాజంలో మనమనుభవిస్తున్న అన్ని రంగాలూ స్త్రీలచేత రూపొందింపబడి అభివృద్ధియైనవే.

ఆదిమ సమాజంలో స్త్రీ పురుషులరువురూ ఆహార సంపాదన కోసం శ్రమించేవారు. కాయలు, పండ్లు, దుంపలు ప్రోగుచేయటంలో స్త్రీలు ప్రధానపాత్ర వహిస్తే, వేటలోనూ, తేనె సంపాదించుటలోనూ, యుద్ధంలోనూ పురుషులు ప్రధాన పాత్ర వహించారు. ఇదే స్త్రీ పురుషులమధ్య ఏర్పడిన మొట్టమొదటి శ్రమ విభజన. ఈ విభజనే తదుపరి సమాజంలో ప్రాచుర్యవించిన అన్ని రంగాలకూ ప్రాతినిధ్యం వహించింది.

మానవ సమాజం సాధించిన తొలి విజయాలైన వ్యవసాయం, పశుపోషణలను ఆహారం పోగుచేసేవారి కర్తవ్యంలో భాగంగా స్త్రీలే ప్రవేశపెట్టారు. అంతేకాదు, గృహ నిర్వహణ, బాధ్యతగా ఇళ్ళ నిర్మాణం, గృహ పరిశ్రమలయిన బుట్టలు, కుండలు, దుస్తుల తయారీ, మూలికలతో పరిచయం ద్వారా వైద్యం, వస్త్రాత్పత్తి, వస్తు నిల్వల అజమాయిషీతో వస్తుమార్పిడి, వస్తు వ్యాపారం - అన్నీ స్త్రీలే నిర్వహించేవారు.

“ఉదయం నుండి సాయంత్రం వరకు స్త్రీలు ఏదో ఒక పనిలో నిమగ్నమై వుండేవారు. పురుషులు వేటలోనో లేక నదులలో చేపలు పడుతూనో కాలాన్ని గడిపేవారు. తరచుగా వారు ఒకరి నొకరు కలుసుకుంటూ కలుస్తే కాలక్షేపం చేస్తుండేవారు.”

ఒకనాడు స్త్రీకి సమాజంలో అత్యున్నతమైన స్థానం ఉన్నది. ఇది నిర్వివాదాంశము. సంఘంలో ప్రథమ స్థానం స్త్రీది కాగా, పురుషులది ద్వితీయ స్థానం. కుటుంబ వ్యవస్థలో స్త్రీ యజమానిగా గౌరవింపబడేది. దానినే ‘మాతృస్వామిక వ్యవస్థ’ అన్నారు.

దాని సహజ పరిణామంగా సమాజం మార్పు చెందింది. ‘పితృస్వామిక వ్యవస్థ’ వచ్చింది. ‘బ్రతికి చెడ్డవారి బాధలు చూడు-చెడి బ్రతికినవారి చేష్టలు చూడు’మన్నట్టు ఈ వ్యవస్థ నాటి స్త్రీ జాన్నత్వాన్ని పాతాళానికి త్రొక్కటమే గాక గత సమాజ నిర్మాణపు ఘనకీర్తి అంతా తమదేనంటూ డాంబికాలు పలుకుతున్నారు. ఈ అసత్య ప్రచారాన్ని మత సాహిత్యం తన ఘజాలపై పేసుకొని మోస్తున్నది.

విశ్వకర్మత్వాన్ని ప్రతి మతం తాను సృష్టించుకున్న భగవంతునికి ఆపాదించినట్లుగానే ప్రాచీనకాలం నుండి నేటి వరకూ జరిగిన సాంఘికాభివృద్ధి యొక్క కర్మత్వాన్ని పురుషుడికి మాత్రమే ఆపా

దించి స్త్రీలకెలాంటి పాత్ర లేదన్నట్టు నటిస్తోంది పురుష సమాజం. ‘పురుషులు అధికులు, మేధాసంపన్నులూ- స్త్రీలు బలహీనులు, మందబుద్ధులూ’ అనే భావాలను వివిధ మతాలు ప్రజల్లో వ్యాప్తిజేశాయి.

“మీ భార్యలు మీ పొలముల వంటివారు కావున మీ ఇష్టము వచ్చినట్టు వారి యొద్దకు పొండు” అంటూ పురుషునికి స్త్రీపై సర్వ హక్కులు ప్రసాదించింది ‘ఖురాన్.’ “స్త్రీ పురుషుని కొరకే గాని పురుషుడు స్త్రీ కొరకు సృష్టింపబడలేదు” గనుక జీవితాంతం స్త్రీ పురుషునికి సేవలు జేసుకుంటూ వుండాలన్నది ‘బైబిల్’.

మాతృమూర్తి, ఆదిశక్తియని శ్లాఘించుతూనే ‘నస్త్రీ స్వాతంత్ర్యమర్హతి’ అన్నది హిందూమతం. నోటితో ‘జో’ కొడుతూ చేతితో తొడ ‘గిల్లే’ వైఖరి అవలంబించింది.

‘యత్రనార్యస్తు పూజ్యంతే రమంతే తత్రదేవతాః’ అన్నది మనుస్మృతి. నిజమే నేడు భారతదేశంలో స్త్రీలు పూజింపబడుతూనే వున్నారు. కాకపోతే అది ఏ బాపతు పూజ (పూజా రకములలో ‘బడితె’ పూజ కూడ ఒకటుండి గదా!) అన్నదే ఆలోచించాలి.

సర్వమత సారాంశం ఒక్కటే “స్త్రీలను పరిశుద్ధంగా వుంచాలన్న పేరుతో అతినీచంగా అవమానించటం జరిగింది.” తాత్వికులు, మేధావులుగా చెప్పబడే చాలామంది కూడా స్త్రీలకు సంకెళ్ళే అలంకారమన్నారు. ప్రత్యక్షంగా మంటల్లో వేసే సతీసహగమనం పోయినా పరోక్షంగా వరకట్నం పేరుతో నారీ దహనాలు జరుగుతూనేవున్నాయి. చలం అన్నట్టు ‘నేటి భారతంలో స్త్రీ జీతం లేని సంఘ బాసిన’

ఏదేమైనా వాస్తవంలో నేడు సామ్యవాద దేశాలలో తప్ప మన దేశంతో సహా అన్ని దేశాలలో స్త్రీ పరిస్థితి కడు దయనీయం. ఎందుకు స్త్రీ బాసినలాంటి బ్రతుకు గడపాల్సి వస్తున్నది? సామాజిక పరిణామక్రమంలో స్త్రీ పాత్ర ఏమిటి? స్త్రీ విముక్తి సాధ్యమేనా? అయితే ఎలా? సదవగాహనకు చదవండి ‘సామాజిక పరిణామంలో స్త్రీ’

సమాజ పరిణామాన్ని తెలుసుకోగోరేవారూ, స్త్రీ అభ్యున్నతి ఆశించేవారూ, శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని పెంచుకోదల్చినవారూ, సంఘ సంస్కరణాభిలాష గలవారూ, మామూలు మానవతా వాదులూ అందరూ చదవదగిన పుస్తకమిది.

రచన : శ్రీ డి. బి. యస్. ఆర్. సి హెచ్. మూర్తి

వెల - రు. 6-00

లభించు చోటు :- ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్
కారల్ మార్క్స్ రోడ్, విజయవాడ-2

(16 వ పేజీ తరువాయి)

19-1-82న కేంద్ర కార్మిక సంఘాల ఆర్ ఇండియా బండ్ పిలుపులో భాగస్వామి అయివుండి డ్యూటీలకు హాజరైంది. ఫెడరేషన్ సభ్యులు మాత్రమే సమ్మె చేశారు.

గత రెండు సంవత్సరాల్లో అసగా ఇ.యు. గుర్తింపు కోల్పోయిన తర్వాత మేనేజిమెంటు దాడుల విషయంలో ప్రత్యేక పాత్రతప్ప నిర్ణయాత్మక పాత్ర శూన్యం.

25-1-84న చేసికొన్న ఎన్.యం.యు అగ్రిమెంటులో జరగబోయే జీతాల వాడంబడిక హానికరమైన ప్యాకేజ్ డిల్ కు అంగీకరించింది.

ఎన్.యం.యు. 1984 జూన్ 23,24 రెండరోజుల నిరసన సమ్మెకు పిలుపు ఇచ్చి ఒక రోజులోనే కోర్కెలు పరిష్కారమైనట్లు చెప్పి విరమించుకుంది. తీరా అగ్రిమెంటు చూస్తే బస్సుస్టాప్ రేషియో తగింపుకు, నూతన ట్రాన్స్ ఫర్ పాలసికి, అమల్లోవున్న క్లరికల్ స్టాఫ్ సీనియారిటీ వ్యవస్థకి ఆమోదించింది.

ఫెడరేషన్ స్థాపన -

ఐక్య పోరాటాలు, విజయాలు

ఫెడరేషన్ స్థాపన కాకపూర్వం రోజుల్లో ఎంప్లాయిస్ యూనియన్, నేషనల్ మజ్దూర్ యూనియన్లు రెండు శత్రు శిబిరాలుగా వ్యవహరించేవి. ఒకరు సమ్మె నిర్ణయంగా విస్తే మరొకరు దాన్ని విచ్ఛిన్నంగా విచ్ఛేదం పనిగా పెట్టుకొనేవారు. ఉభయ సంఘాలు తన సభ్యుల్లో ఒకరిపట్ల మరొకరు రెచ్చగొట్టుడు కార్యక్రమాలు చేసేవారు. ఫలితంగా రెండు సంఘాల సభ్యులు తరచుగా కోట్లాడుకోవడం, కేసులు పెట్టుకోవడం జరిగేది. ఆ విధంగా కార్మికుల ప్రధాన సమస్యలు అప్రధానం చేయబడినవి.

ఆ దశలో ఉభయ సంఘాల్లో వుండి పని చేస్తున్న సి. ఐ. టి. యు. అభిమానులు దామాషా ప్రాతిపదికపై ఐక్యసంఘ నిర్మాణానికి ప్రతిపాదించారు. కనీసం అంగీకృత సమస్యలపై ఐక్యపోరాటాలు సాగించమని సలహా ఇచ్చారు. అందుకే ఉభయ సంఘాల్లోని సి. ఐ. టి. యు. అభిమానులు ఆయా సంఘాల నుండి బహిష్కరించబడ్డారు.

ఫలితంగా 18-9-1979న ఆర్.టి.సి.

స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ నిర్మాణం గావించబడింది. ఐక్యఉద్యమ నిర్మాణానికి కృషిచేసింది. ఫలితంగా ఆర్.టి.సి. చరిత్రలో 26-6-80న ఇంటిరియం అగ్రిమెంటు మీద ఎస్. డబ్ల్యు. ఎఫ్., ఇ.యు., ఎన్.ఎమ్. యు.లు సంతకాలు చేసే నూతన వరపడిని చూపింది.

23-9-80న రాష్ట్రంలోని ప్రజా సమస్యల సాధనకై ప్రతిపక్షాల బండ్ పిలుపుకు సంఘీభావంగా మూడు సంఘాలు (ఎస్. డబ్ల్యు. ఎఫ్., ఇ.యు., ఎన్.ఎమ్. యు.) సంయుక్తంగా సమ్మె గావించాయి. వేతనాల పెంపు దలకై 1982 ఫిబ్రవరి 11, 12, 13 లలో ఒక్క ఎన్.ఎమ్.యు. మినహాయించి మిగిలిన ఎస్. డబ్ల్యు. ఎఫ్., ఇ.యు. కార్మిక సంఘాలు సమ్మె గావించాయి. అదేవిధంగా విజయవాడ, వరంగల్, ఖమ్మం మొదలగు చోట్ల విస్తృతంగా ఐక్యపోరాటాలు సాగాయి. ఆ విధంగా ఫెడరేషన్ నిర్మాణం తర్వాత కాలంలో కార్మికుల్లో ఐక్య పోరాటాల యెడల ఉత్సుకత నానాటికీ పెరగనారంభించింది. అయితే కార్మికుల్లో వర్గచైతన్యం, క్రియాశీల నాత్మకశక్తి ఇంకా అభివృద్ధి చెందాలి.

దోపిడి వర్గాలు అసగా, యాజమాన్యాలు ధర్మకర్తృత్వ సిద్ధాంతాలు వల్లస్తుండడం, కార్మికులు రాజకీయాలకు అతీతంగా ఉండాలని కోరుకోవడం సహజం.

కాని కార్మిక సంఘాలు ఏవైనా అలా చెబుతున్నాయంటే కార్మికులు నిరంతరం తమ శ్రమదోపిడిని అంగీకరించి బానిస బ్రతుకులు సాగించాలన్నమాట. తమ జీవన విధానాన్ని నిర్ణయించే రాజ్యాంగంలో తమ ప్రయోజనాల కనుగుణ్యంగా మార్పుల గురించి యోచించరాదన్నమాట. ఈ విధంగా సాగించే యన్.యం.యు. ప్రచారంలో అసలు రంగు కార్మికుల్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా తాకట్టు పెట్టడం మినహా మరొకటి కాదు.

దీర్ఘకాల పోరాటాల అనుభవం, యూనియన్లతో అనుబంధంకల్గి ఆచరణలో ప్రధాన సంఘాల వైఫల్యాలను గమనిస్తున్న సోదర కార్మికులకు దీర్ఘంగా వివరించాల్సిన అవసరం లేదు. మేనేజిమెంటు దాడులను వ్యతిరేకిస్తూ, ఎవరు పోరాటాలు సాగించినా వారితో సహకరిస్తూ కార్మికుల సేవకు అంకితమైన స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ చరిత్ర మీరే గిందే. యన్. డబ్ల్యు. ఎఫ్. చొరవతో రిప్ర

జెంటేషన్ చేసి 48 సం॥ాలు దాటిన ఉద్యోగులకు ప్రమోషన్ టెస్టులు లేకుండా చేసింది.

విజయవాడ రీజనల్ వర్కుషాపులో ప్రొడక్షన్ బేక్ లాగ్ పేర రూ. 5 లక్షలు కార్మికుల జీతాల్లో కోతలకు మేనేజిమెంటు పూనుకుంటే ఇ.యు., ఎన్.ఎమ్.యు.లు అంగీకరించాయి. ఎస్.డబ్ల్యు.ఎఫ్. హైకోర్టుకు వెళ్ళి సై తెచ్చి నిరోధించింది. ఆరియన్ల యివ్వాలనే ఆర్డరు పొందింది.

క్లరికల్ సిబ్బందిని ఆఫీస్ ఇచ్చారనే పేర చిత్తం వచ్చినట్లు ట్రాన్స్ ఫర్ చేస్తే హైకోర్టులో కేసు నడుపుతోంది.

ఫెడరేషన్ చొరవతో అకౌంట్స్ వింగ్ లో సమస్యల సాధనకు జాయింట్ యాక్షన్ కమిటీ ఏర్పడింది. స్వతంత్రంగా పట్టుదలతో ట్రాన్స్ ఫర్ పాలిసిని వ్యతిరేకిస్తూ రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ధర్నాలు జరిపింది. పే సేకలుపై డిమాండు చేస్తూ ఆందోళన గావించింది.

ఈ విధంగా కృషిచేస్తున్న ఆర్.టి.సి. స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ కు "స్టార్" (నక్షత్రం) గుర్తుపై ఓటువేసి రాష్ట్ర గుర్తింపు మరియు డివిజనల్ గుర్తింపు ఎన్నికల్లో విజయానికి తోడ్పాటునివ్వమని కోరుతున్నది.

సి. ఐ. టి. యు. విజయం ఐక్యపోరాటాలకు విజయం. ఆర్.టి.సి. కార్మికులు ఈనాడు ఎన్నో దాడులను ఎదుర్కొంటున్నారు. వాటిని ఎదుర్కొనేందుకు ఐక్యపోరాటాలు కీలకం. సి. ఐ. టి. యు. విజయమే అందుకు గ్యారంటీ.

కాబట్టి స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ విజయానికి సి. ఐ. టి. యు. కార్యకర్తలంతా చొరవతీసుకొని కృషిచేయాలి. మనకు గల ప్రతి పరిచయాన్ని సంఘటితం చేయండి.

కదలండి : మనవారినంతా కదిలించండి !!

పారిశ్రామిక కార్మికుల వినిమయధరల సూచి

(1960లో 100పాయింట్ల పునాదిపై)

1984 (ఆలిండియా ఆవరేజి)

జనవరి	563	ఫిబ్రవరి	561
మార్చి	558	ఏప్రిల్	559
మే	562	జూన్	574
జూలై	585	ఆగస్టు	586
సెప్టెంబరు	589	అక్టోబరు	592

ఆర్. టి. సి. లో సి. ఐ. టి. యు. విజయానికి

ప్రతి ఒక్కరూ పూనుకోండి :

ఆర్. టి. సి. లోని కార్మిక సంఘాల గుర్తింపు ఎన్నికలు జరగబోతున్నవి. ఈ ఎన్నికలకు అధిక ప్రాధాన్యత కలదు. ఎందుకనగా, కార్మికులయొక్క హక్కులను పరిరక్షించుట, మారుతున్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగాను, వారి అవసరాల ప్రాతిపదికగాను కోర్కెలను రూపొందించుట, మేనేజిమెంటుతో బేరసారాలు సాగించుట - ఆ విధంగా అతి కీలకమయిన పాత్ర వహించవలసి వుంటుంది. అంటే సోల్ బార్రెనింగ్ ఏజంటున్నమాట.

కార్మిక ప్రయోజనాలు, వాటి పరిరక్షణ అంటే సమకాలీన దేశ విదేశాల్లోని కార్మిక వర్గ పోరాటాల స్వరూప స్వభావాలను అర్థం చేసుకోవటము, వాటికి తమ సంఘీభావ చర్యలను గావించటము.

ఎంతో బరువు బాధ్యతలు వహించవలసిన తమ ప్రతినిధి సంఘం ఎవరు? అని నిర్ధారించే ఎన్నికలలో కుల, మత, ప్రాంతీయ తత్వాలకు అతీతంగా తమవర్గ ప్రయోజనాలు, వాటి పరిరక్షణకు స్థిమితంగా ఏ సంఘం కృషి చేస్తుందో తమ అనుభవాలనుండి ఆలోచించి ఓటు చేయాలి.

కేంద్ర ప్లానింగ్ కమిషన్ 1983 జూన్ లో సమర్పించిన తన సర్వే రిపోర్టులో కార్మికులపై ప్రొడక్టివిటీని పెంచమన్నది. కార్మికుల సంఖ్యను తగ్గించమన్నది. వేతనాల

సవరణ విషయంలో పిసినిగొట్టుగా ప్రవర్తించమన్నది. అందుకుతోడా అన్నట్లు ఎన్.ఎం.యు. ఫిబ్రవరి 1982లో కుదుర్చుకున్న వేతన ఒడంబడికలో ఉత్పాదకతతో జీతాన్ని జోడించే హానికరమైన క్లాజుకు అంగీకరించింది. నాటినుండి ఎ.పి. యస్. ఆర్. టి. సి. మేనేజిమెంటు బస్సు స్టాప్ రేషియోను 11.5 నుండి 8.5 శాతానికి తగ్గించి, బస్సుల షెడ్యూల్ టైమింగ్ లో పెద్దఎత్తున మార్పు తీసుకువచ్చి డ్రైవర్ల పనిగంటలు పెంచారు. రెండు దశాబ్దాలుగా వున్న గ్యారేజీ సిబ్బంది సంఖ్యను బస్సు నమూనాలోవచ్చిన మార్పుకు అనుగుణంగా పెంచాల్సిందేనని తీవ్రంగా తగ్గించారు. ఉదా :- మెకానిక్ 0.55 నుండి 0.40కు, క్లీనర్ 0.08నుండి 0.03కు తగ్గించారు. ఒక్కొక్క రీజనల్ స్టోర్స్ లో 'ఏ' వార్డు, 'ఇ' వార్డులు పూర్తిగా ఎత్తివేసి వాటి భారాన్ని ఇతరవార్డులకు మార్చారు. అందుకు గాను స్టోరు కీపర్స్ ఇద్దరు, అసిస్టెంట్ స్టోరు కీపర్స్ ఆరుగురు. 16 మంది కళాసీలు అదనంగా వున్నారని మేనేజిమెంటు చెబుతోంది.

డిజిల్ పొదుపు పేరుతో డిజిల్ సామర్థ్యాన్ని ఒక లీటరుకు 4 కి.మీ. నుండి 4.9 కి.మీ. కు పెంచింది. టైరు వినియోగాన్ని 80,000 కి.మీ. నుండి 90,000 కి.మీ.లకు పెంచింది. బస్సు లైఫ్ ను 6,00,000 కి.మీ. నుండి 7.5 లక్షలకు పెంచింది. ప్రతి కేడర్ ప్రమోషన్ అవకాశాలను బాగా కుదించింది. అప్రజాతంత్ర నిరంకుశ ట్రాన్స్ ఫర్ విధానాలను అమలుజరుపుతోంది. అయిదు వర్క్ షాపులలోను ప్రొడక్షన్ బ్యాక్ లాగ్ పేర లక్షల రూపాయలను కార్మికుల జీతాలనుండి మినహాయించుకుంది. మూవింగ్ ఏవరేజ్ ఇన్వెంటివ్ స్క్రీము పేర హానికరమైన నూతన విధానాన్ని ఏకపక్షంగా ప్రవేశ పెట్టింది.

గ్యారేజీలలో షిఫ్టు వేళలను కార్మికుల అభి

ప్రానికి వ్యతిరేకంగా మార్చినది. ఈ విధంగా మేనేజిమెంటు నిరంతరం నల్లేరుపై బండిలా కార్మికులు యంతకుమునుపే సాధించుకున్న హక్కులను సైతం హరించి పని భారాన్ని పెంచింది.

ప్రధాన సంఘాల

విచ్చిన్న పాత్ర

అంతా ఎన్. ఎమ్. యు. దే అంటే ఇ. యు. వారి గొప్పతనం ఏమీలేదా అని ప్రశ్నించవచ్చు.

సాఫం లేకనేమి, 1953 నాటికే ఆర్. టి. సి. డ్రయివర్లు యాక్సిడెంటు కేసుల్లో ఖర్చులకుగాను రూ. 400/-లు పోరాడే సాకర్యము వుండేది. సిటీబస్సు డ్రయివర్లకు రోజులో 7½ గం|| డ్యూటీ మాత్రమేవుండేది. అయితే 1984లో మేనేజిమెంటు ఏకపక్షంగా ఆ సాకర్యాలు రద్దు గావించింది. అందుకు ఇ. యు. అంగీకరించింది.

ఐక్యంగా కొనసాగుతున్న కార్మికులపోరాటానికి ద్రోహంచేసి గ్యారేజీ నైటు షిఫ్టు టైమింగ్స్ మార్పుకు 14-1-84న ఆమోదించింది.

20 సం||ాలుగా కొనసాగుతున్న నైట్ సర్వీసు డ్రైవర్ల పని గంటలు 4 నుండి 8కి పెంచేందుకు అంగీకరించింది. ఎన్.ఎం.యు కూడా దానికి 25-1-84న ఆమోదముద్ర వేసింది.

(మిగతా 15 వ పేజీలో)

సి. ఐ. టి. యు. నిధి

(గతంలో ప్రకటించిన తరువాయి)

చౌగుల మేటిక్స్ హాట్స్ లిమిటెడ్
ఎంప్లాయిస్ యూనియన్, పటాన్ చెరువు
హైదరాబాద్ రు. 4,000/-

ఆదోని స్పిన్నింగ్ మిల్
వర్కర్స్ యూనియన్ రు. 400/-

సి. ఐ. టి. యు. సమావేశం

సి. ఐ. టి. యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ సమావేశం జనవరి 20, 21, 22 తేదీలలో విజయవాడలోని యు. టి. యఫ్. కార్యాలయంలో జరుగుతుంది.

ప్రజాశక్తి పెన్, విజయవాడలో ముద్రింపబడి, సి. ఐ. టి. యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ పక్షాన నందూరి ప్రసాదరావుచే విజయవాడ నుండి ప్రకటింపబడినది. ఎడిటర్ : నందూరి ప్రసాదరావు

మహానీల ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	KL 70/1184
పుస్తకం పేరు	50865, ems0
తారీఖు	24/08/23
మొదట లభ్య	NO
వెనుక లభ్య	NO
మొత్తం పేజీలు	17
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
భాష పేజీలు	NO
లేఖ పేజీలు	No
తయారు చేసినది	Nandini
పేజీలు విడదీసినది	Nandini
హ్యాన్ చేసినది	Nandhu
పరిశ్ల చేసినది	pragathi
వజ్రలు సరిచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
హ్యాన్ చెయ్యబడింది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	good